

Izdaja upravni odbor
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Jože Delalut, Franc Fale,
Alojz Janežič, Ivo Kohlen-
brand, Marjan Kolar, Fran-
čiška Korošec, Jože Sater

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Tel. 86-030, int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk,
Maribor

Gregor Klančnik, generalni direktor ZP

RAZVOJ NAŠIH TOVARN

Dobro leto je šele za nami, odkar smo potem, ko so se delavci na referendumu odločili za integracijo, 30. septembra 1969 podpisali pogodbo o ustanovitvi Združenega podjetja slovenske železarne Jesenice, Ravne in Štore, pa vendar smo že z uspehi lahko zadovoljni. Tri bistvene prednosti smo s tem integracijskim posegom že dosegli.

1. Izvedli smo skoraj popolno specializacijo proizvodnega programa

— Jesenice so ostale proizvajalec ploščatega materiala ter žice in končnih izdelkov iz tega vložka,

— Ravne so proizvajalec valjanega, kovane in vlečenega paličastega jekla, jeklene litine in končnih izdelkov predvsem iz tega vložnega materiala,

— Štore so odrejene za sivo in nodularno litino ter paličasto jeklo specializiranega asortimenta;

2. kot edina industrijska veja na Slovenskem že razpolagamo s predlogom srednjeročnega razvojnega programa za obdobje 1971—1975,

3. postali smo osrednja organizirana proizvodna tvorba s sedežem v središču republike celotne slovenske kovinsko predelovalne industrije.

Delavski svet združenega podjetja je prvi osnutek srednjeročnega razvojnega programa za naslednje petletno obdobje 1971—1975 že obravnaval 15. septembra letos. Zatem smo na podlagi pripomb in nastalih sprememb izdelali predlog tega važnega usmerjevalnega dokumenta, ki je bil že predmet obravnave na seji poslovnega odbora 12. novembra letos. V času, ko to objavljamo, je predlog srednjeročnega razvojnega programa našega podjetja na sklepni obravnavi v tovarnah, 21. decembra 1970 pa ga bo sprejemal de-

lavski svet podjetja, ki bo imel svojo sejo takrat na Jesenicah.

Obsežen je ta dokument, zato ga ne moremo v celoti prek tovarniških glasil posredovati delavcem. Zajema obstoječe stanje, predvideni obseg skupne in blagovne proizvodnje po letih, rast realizacije, proizvodni program in njegovo tržno orientacijo, predvidena investicijska vlaganja v osnovna in obratna sredstva, rentabiliteto investiranja, pregled potrebnih surovin, finančni načrt, predvideno gibanje dohodka, osebnih dohodkov in sredstev za sklade.

Združeno podjetje slovenske železarne je kot organizirana proizvodna tvorba

dolžno prispevati svoj delež pri naprednem razvoju celotne kovinsko predelovalne industrije na Slovenskem. Ta najmočnejša proizvodna dejavnost skupaj zaposluje 65.000 ljudi ali 27 odst. celotne industrije. Le z naprednimi posegi v lastnih tovarnah naše podjetje lahko učinkovito vpliva na celotno prestrukturiranje iz zastale na področje vrednejše in perspektivnejše proizvodnje. Prepričani smo, da predlog srednjeročnega razvojnega programa zajema te sestavine. Ta namreč poleg popolne specializacije predvideva poglobljanje plemenitega proizvodnega programa ter širjenje večstopenjske predelave na področja, ki pomenijo olajšanje dela in povečanje obsega proizvodnje v kovinsko predelovalnih tovarnah oziroma njihovo asortimansko dopolnitev. V vseh treh tovarnah združenega dela je predvidena relativna rast kvalitetnih in žlahtnih

IZ VSEBINE

Sklepi poslovnega odbora — Iz dejavnosti sindikata — Z zasedanja delavskega sveta — Glasovali smo proti samoprispevku — Sklepi odbora za splošne zadeve — Ustvarjanje koroškega javnega mnenja — Elektrotehniško društvo na Ravnah — Zaostrena varnostna disciplina v železarni — Sindikat in kultura v l. 1971 — Samogovor o poslovnem bon-tonu — Strokovna posvetovanja in raziskave — Kulturna kronika — Športne vesti

Dežnik za očeta
Foto: R. Vončina

vrst jekel, prav tako pa tudi širjenje toplotne obdelave in mehanske predelave jekel.

Oddaljeno od surovinskih baz naše podjetje nima pretiranih ambicij na področju povečanja proizvodnje surovega jekla. Po tem razvojnem programu se za leto 1975 predvideva 800.000 t surovega jekla, kar proti letošnjemu dosežku pomeni blizu 30 odst. več. Vso to količino jekla bo treba doseči na obstoječih proizvodnih pečeh, dodatno pa bo montirana nova 40 t obločna elektro peč v Štorah. Tudi na področju proizvodnje surovega železa niso na agregatih predvidene večje spremembe. Leta 1975 naj bi ta znašala 235.000 t, kar je 17 odst. več od letošnjega leta.

Večji premik pa je na področju gotovega blaga. Tega naj bi dosegli 758.000 t, kar je proti letošnjemu letu porast za več kot 50 odst. Taka rast blagovne proizvodnje bo možna le s predpostavko, da se bo združeno podjetje delno oskrbovalo s polizdelki.

Za posamezne železarnе se leta 1975 predvideva:

surovo železo	
— Jesenice	180.000 t
— Štore	55.000 t
Skupaj	235.000 t
surovo jeklo	
— Jesenice	520.000 t
— Ravne	200.000 t
— Štore	80.000 t
Skupaj	800.000 t
blagovne proizvodnje	
— Jesenice	510.400 t
— Ravne	129.000 t
— Štore	162.100 t
Skupaj	801.500 t

Zbir blagovne proizvodnje posameznih železarn je za 43.500 t višji od blagovne proizvodnje podjetja zaradi notranjega blagovnega prometa.

Po posameznih vrstah proizvodnje I.-stopenjske, II.-stopenjske in večstopenjske predelave program predvideva:

	1971		1975	
	blagovna proizvodnja ton	%	blagovna proizvodnja ton	%
surovo železo	30.000		16.000	
toplo valjani izdelki	340.400		332.900	
kovano jeklo — odkovki	13.500		16.700	
jeklena litina	9.300		12.500	
siva litina	26.000		33.100	
1. izdelki I.-stopenjske predelave	419.200	73,0	411.200	51,5
vlečena žica	42.850		61.300	
vlečeno luščeno, brušeno jeklo	26.250		30.600	
hladno valjano ploščato — trakovi	35.000		179.100	
2. izdelki II.-stopenjske predelave	104.100	18,0	271.000	34,0
hladno oblikovani profili	8.000		50.000	
žični izdelki	12.000		15.000	
elektrode	14.500		20.000	
vzmeti	7.500		11.000	
obdelani valji	3.200		8.000	
mehansko obdelani izdelki	8.550		11.800	
3. izdelki večstopenjske predelave	53.750	9,0	115.800	14,5
S k u p a j	577.050	100,0	798.000	100,0

Poleg jeklenih izdelkov načrt konstantno predvideva 20.000 t šamotnih izdelkov letno, od tega za tržišče 3500 t.

Iz pregleda se vidi, da v novem petletnem razvojnem obdobju slovenske železarnе predvidevajo znižanje prodaje izdelkov I.-stopenjske predelave, ki bodo v deležu celotne blagovne proizvodnje padli od 73 na 51,5 odst., povišanje deleža II.-stopenjsko predelanih jekel od 18 na 34 odst. in porast udeležbe končnih večstopenjsko obdelanih jeklenih izdelkov od 9 na 14,5 odst.

Jasno je, da se s predvideno strukturalno spremembo proizvodnje in s povečanjem deleža zlahtnih vrst jekel še hitreje od blagovne proizvodnje povečuje realizacija. Ta, preračunana na sedaj veljavne cene naših izdelkov, predvideva, da bo obseg prodaje domačim in inozemskim kupcem od letošnjih 1500 milij. din 1975. leta porastel na 2651 milij. din ali 76,5 odst.

Srednjeročni razvojni program predvideva naslednjo dinamiko rasti realizacije:

1971	1686 milij. din,
1972	1801 milij. din,
1973	1979 milij. din,
1974	2464 milij. din,
1975	2651 milij. din.

Po posameznih železarnah se bo v primerjavi s prognozo letošnjega leta realizacija povišala: na Jesenicah od 920 milij. na 1520 milij. din ali za 65 odst., na Ravnah od 440 milij. na 715 milij. din ali za 60 odst. in v Štorah od 165 milij. na 417 milij. din ali za 150 odst.

Od celotnih količin načrt predvideva povečanje izvoza od 46.400 t, predvidene za leto 1971, na 73.200 t leta 1975, kar je v strukturi slabih 10 odst. od celotne prodaje. Črna metalurgija ni tipična izvozna industrijska veja, zaradi deficitarnosti tega materiala na jugoslovanskem

tržišču je prednostno namenjena za oskrbovanje domače kovinsko predelovalne industrije. Slovenske železarnе imajo pri tem svoj poseben specifičen položaj bližine zahodnih meja, kar omogoča relativno ugodno prodajo zahodnoevropskim državam. Posebno hvaležno je južno področje Zvezne republike Nemčije, kjer so se že do sedaj s svojimi dobrimi poslovnimi zvezami usidrale vse tri železarnе, v letošnjem letu pa je bila tudi že sklenjena prva skupna srednjeročna kupno prodajna pogodba.

Za dosego take dinamike povečevanja obsega proizvodnje so potrebne znatne investicijske naložbe v stroje in naprave. Investicijski program predvideva skupnih naložb v osnovna sredstva 764 milij. din in v obratna sredstva 469,3 milij. din, kar skupno znese 1233,3 milij. din. Če k temu prištejemo še v srednjeročnem razvojnem načrtu predvidena sredstva za skupna naganja v objekte za oskrbovanje s surovinami in vložkom, kot so koksarna, metalizacija peletov, energetske naprave in podobno, v višini 67 milij. din, dobimo 1300 milij. din, ki predstavljajo kompleten obseg petletnega investiranja v osnovna in obratna sredstva.

Večji del investicijskih naložb je predviden za kompletiranje že zgrajenih glavnih proizvodnih agregatov, kar naj bi omogočilo večjo rentabilnost, višjo realizacijo, višje poprečne cene in večjo donosnost vseh tovarn združenega dela. Z dodatnimi agregati za taljenje, plastično predelavo, toplotno obdelavo in mehansko obdelavo se bo povečal obseg proizvodnje v vseh treh železarnah. V naslednjem petletnem obdobju pa bodo končana tudi investicijska dela, ki se vršijo še po 47. natečaju Jugoslovanske investicijske banke. Glavni zaostanek je v Štorah, kjer bodo izvršena sklepna dela na novi valjarni, nato pa dograjena topilnica s kontinuirno napravo za ulivanje gredic. S tem postopkom naj bi Štore v neprekinjenem tehnološkem postopku od taljenja do valjanja jekla dosegle relativno nizke proizvodne stroške in rentabilno proizvodnjo paličastega jekla. Na Ravnah je ostala nedokončana izgradnja kovačnice, ki bo na začetku naslednjega petletnega obdobja dobila svojo prvotno načrtovano obliko z vsemi predvidenimi agregati in žarilnimi pečmi. Novost te železarnе bo uvajanje pretapljanja in čiščenja visoko vrednih jekel po elektro žlindrinem postopku.

Osrednja investicija srednjeročnega razvojnega programa na Jesenicah, kar pa obenem velja tudi za celo podjetje, je izgradnja nove valjarne hladno valjane pločevine. Za kompletno izgradnjo tega obrata se predvideva 442 milij. din naložb v osnovna sredstva, od tega pa je zajeto v srednjeročnem razvojnem programu 1971—1975 370 milij. din. Hladna valjarna na Jesenicah pomeni nadaljevanje procesa valjanja od toplo valjanih trakov do končno metalurško predelane pločevine. Proizvodni program novega obrata je predviden tak, da bo po specializirani pločevini za globoki vlek zadovoljil slovenske potrošnike, največji poudarek pa bo dan legiranim nerjavim in elektro kvaliteta, kar se lepo vgraja v kompleten jugoslovanski program hladno valjane pločevine Skopja, Smedereva in Jesenic.

Za posamezne organizacije združenega dela investicijski program predvideva:

	za osnovna sredstva	za obratna sredstva	Skupaj
JESENICE	531.943	247.193	779.136
RAVNE	143.100	127.278	270.378
ŠTORE	88.950	94.837	183.787
Skupaj	763.993	469.308	1.233.301

Iz navedenega že vsakdo lahko hitro sklepa, da bo najtežji problem srednjeročnega razvojnega programa, kje dobiti tako obsežna sredstva za realizacijo zasnovane razširitve, modernizacije in dopolnitve sredstev za delo in pogojev za proizvodnjo na Jesenicah, Ravnah in v Storah. Železarne same pod sedanjimi pogoji niso sposobne zbrati take lastne udeležbe, da bi pri bankah in mednarodnih partnerjih lahko dobile primeren dolgoročni kredit. Obveznosti po dosedanem investiranju so v vseh treh organizacijah združenega dela take, da brez dodatnega investiranja niso sposobne niti tekoče pokrivati anuitet.

Analiza gibanja proizvodnje brez predvidenega dopolnjevanja in modernizacije proizvodnih sredstev kaže, da bi v združenem podjetju z idealnimi pogoji proizvodnje 1971. in 1972. leta še pokrivali vse nastale poslovne stroške, osebne dohodke ter kreditne obveznosti in pri tem imeli 2 oz. 5,7 milij. din presežka sredstev. Že naslednje, 1973. leto bi presežek padel na 1,6 milij. din, 1974. leta pa bi nastal primanjkljaj 18 milij. din, ki bi tudi še 1975. leta znašal skoraj 4 milijone din. Podobna slika je tudi v posameznih železarnah. Na Jesenicah bi nastal primanjkljaj leta 1975, na Ravnah bi se pojavil že leta 1973 in 1974, v Storah pa že 1973. leta ne bi bilo možno pokrivati normalne dinamike poviševanja osebnih dohodkov. Iz tega sledi, da so kreditne olajšave na posojila po 47. natečaju pogoj obstanka in razvoja slovenskih železarn, dosegljive pa izključno le v republiki.

Demontaža zveznih skladov in drugih, na ravni federacije koncentriranih sredstev, dosega tak obseg, da tudi skrb za bazično industrijo morajo prevzeti republike. Pri tem se tudi Slovenija ne bo smela in mogla distancirati. Zadosti ima Združeno podjetje slovenske železarne argumentov, da upravičeno zahteva odstranitev najtežje ovire pri realizaciji srednjeročnega razvojnega programa. Dokazali smo, da so železarne Jesenice, Ravne in Štore v zadnjem desetletju zaradi omejevanja letnih pogodbenih tranš kredita in s tem negospodarskega zavlčevanja izgradnje in modernizacije proizvodnih obratov, dalje zaradi neizkoriščenih proizvodnih zmogljivosti kot posledice pretiranega intervencijskega uvoza jekla in ne nazadnje zaradi posledic inflacije, ki so najbolj prizadele proizvajalce reprodukcijskega materiala s plafoniranimi cenami, v letih od 1967 do 1970 izgubile 427 milij. din svojega presežka dohodka. Če k temu prištejemo še izgubljeno amortizacijo, ki je sicer v glavnem bila kompenzirana z investicijami prva leta po osvoboditvi, v višini 236 milij. din, dobimo težo utemeljitve, zakaj zahtevamo ta-

ko od predstavniških organov, odjemalcev, zbornice in denarnih institucij podporo pri ustvarjanju zasnovane srednjeročnega razvojnega programa.

Na izvršni svet skupščine SR Slovenije je naše podjetje 12. novembra 1970 naslovilo pismo, s katerim smo ta naš predstavniški organ seznanili s stanjem in srednjeročnim razvojnem programom ter ga prosili za pomoč v obliki konverzije dolgoročnih kreditov, kar pomeni, da bi sedanje obveznosti začasno do leta 1975 prevzela republika, po sklenitvi novega petletnega razvojnega obdobja in realizaciji investiranja po srednjeročnem razvojnem programu pa bi železarne pokrile vse dosedanje in nove dolgoročne obveznosti. Konverzija bi z obrestmi in odplačevanjem glavnice zajela 575 milij. din, ki bi jih združeno podjetje neposredno usmerilo kot udeležbo poslovnim bankam in s tem omogočilo sklenitev kreditne pogodbe. Le to je edino pravilni način končne in popolne sanacije slovenskega železarstva. Vedeti je namreč treba, da je od vseh naložb 38 odst. namenjenih za trajna obratna sredstva in le 62 odst. za naložbe v širjenje in modernizacijo proizvodnih obratov. Tako visok delež obratnih sredstev še vedno pomeni le polovico potreb, in še to s predpostavko idealnega koeficienta uporabe obratnih sredstev. Drugo polovico oz. manjkajoči del obratnih sred-

stev bi moralo združeno podjetje še vedno kriti s kratkoročnimi krediti. Srednjeročni razvojni program na področju obratnih sredstev torej pomeni sanacijo stanja, sledenje povečani proizvodnji in znatno večjo gospodarnost z denarnim in materialnim delom obratnega kapitala.

Ustvaritev srednjeročnega razvojnega programa torej ni toliko odvisna od odobritve delavskega sveta podjetja, ki ga bo 21. decembra 1970 sigurno potrdil, kot od razumevanja republiških faktorjev pri ustvarjanju pogojev za njegovo realizacijo. To upravičeno pričakujemo, saj bo doseženo:

- boljše oskrbovanje z jeklenimi, toplo valjanimi, vlečenimi, kovanimi in litimi izdelki vseh večjih slovenskih potencialnih potrošnikov od proizvajalcev avtomobilov, strojev, opreme do gospodinjskih aparatov,

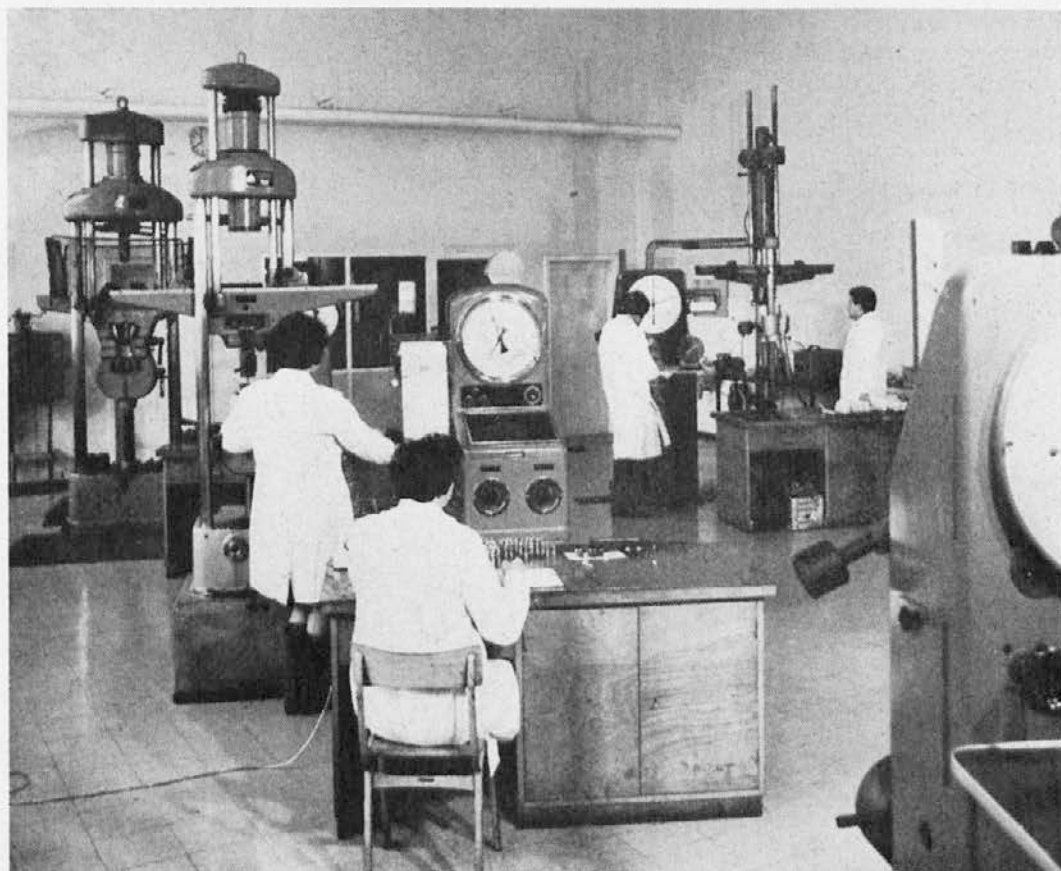
- pokrivanje večjega dela predvidene rasti potreb na Slovenskem po hladno valjani pločevini, kvaliteti globokega vleka, nerjavnih in elektro kvalitetah v naslednjem desetletnem obdobju,

- izboljšanje ekonomskega položaja vseh organizacij združenega dela slovenskih železarn,

- možnost odplačevanja izkoriščenih in novo nastalih kreditnih obveznosti po 1976. letu.

Predvidena rast realizacije je taka, da bo 1 din naložb v osnovna sredstva dal 1,60 din dodatnega gotovega blaga za tržišče letno, proizvodna organizacija pa bo končno dosegla dohodek zdrave podjetniške donosnosti, ki bo zadoščal za primerne osebne dohodke, pokrivanje neinvesticijskih in investicijskih stroškov družbene ravni, ostanek pa bo poleg amortizacije omogočal pravo samostojno reproduktivno sposobnost slovenskega železarstva.

Od kompletnega vlaganja v osnovna in obratna sredstva odpade na železarno Je-

V laboratoriju

senice 63,1, na Ravne 21,9 in na Štore 15 odst., realizacija pa bi bila leta 1975 razdeljena tako, da bi Jesenice prispevale 57,3, Ravne 27 in Štore 15,7 odst.

Ob ugodni rešitvi konverzije dolgoročnih kreditov združeno podjetje predvideva od kompletnih naložb v višini 1,3 milijarde din naslednjo strukturo:

— lastna udeležba	42,2 %
— bančna sredstva	30,8 %
— inozemski krediti	17 %
— udeležba kupcev	10 %

Veliki naporji bodo potrebni tako znotraj organizacij združenega dela kot pri vseh drugih faktorjih, ki bodo vplivni in odločilni pri realizaciji srednjeročnega razvojnega programa. Delovne skupnosti so za to posebno zainteresirane, saj srednjeročni razvojni program ne pomeni samo ozdravitve in krepkosti podjetniške dejavnosti, temveč tudi varno in dobro zaposlitev.

Medtem ko je sedanji stalež zaposlenih v celem podjetju 11.582, se za leto 1971 predvideva 11.670, nato pa postopno poviševanje, stalež 1975. leta pa naj bi zajel 12.300 zaposlenih. To seveda že istočasno pomeni znatno povečanje produktivnosti dela, ki naj bi se od 46 t letos do leta 1975 povišala na 65 t blagovne proizvodnje na zaposlenega ali za 45 odst. Vrednost proizvodnje ali realizacije bi se na zaposlenega dvignila od 127.000 na 215.320 din letno ali za celih 70 odst.

Poleg prizadevnosti delovnih skupnosti našega podjetja bodo bližnji odjemalci najbolj važen faktor pri odločanju in ustvarjanju srednjeročnega razvojnega programa. Posebno so pri tem važni slovenski potrošniki. V tem programu predvideni delež jekla oz. izdelkov železarn Jesenice, Ravne in Štore za slovenske potrošnike v višini 464.560 t, kar pomeni 58 odst. blagovne proizvodnje, še daleč ni optimum, ki naj bi ga v republici dosegli. Res je, da ta že pomeni napredek.

Kovinska industrija je na Slovenskem najstarejša in najmočnejša proizvodna dejavnost. Po proizvodnji in potrošnji jekla Slovenija spada med srednje evropsko razvite dežele, v Jugoslaviji pa je prva med republikami. Razvoj proizvodnje in predelave jekla po osvoboditvi ni bil medsebojno ubran. Kovinsko predelovalna industrija je rastle po obsegu, železarne pa so se s prehajanjem od navadnih k žlahtnim jeklom od teh odjemalcev umikale.

Ob tem, da potrošnja za 25 odst. prerašča proizvodnjo in le polovica izdelanega jekla ostane v republici, sledi, da se mora kovinska industrija 60 odst. oskrbovati iz drugih republik in uvoza. Od 470.000 t neposredno tržišču posredovanih jeklenih izdelkov so železarne Jesenice, Ravne in Štore leta 1969 plasirale v Slovenijo le 241.000 t ali 51,3 odst.

Znaten del predelovalne industrije še vedno sloni le na vložku navadnih jekel, zadržujejo pa se še fizično naporni in zastareli postopki proizvodnje izdelkov, ki nimajo nobene perspektive. Medsebojno strukturalno prilagojevanje proizvajalcev in uporabnikov jekla v smeri osvajanja vrednejših izdelkov, katerih potrošnja je v rasti, mora poleg že renomirane avtomobilske, motorne in strojne industrije biti vodilo skupno ubranega dela v prihodnosti.

Tovarne Združenega podjetja slovenske železarne bodo po sklenitvi sedanjega in po novem srednjeročnem, integralno usklajenem razvojnem programu spadale v vrsto sodobno urejenih proizvajalcev kvalitetnih in žlahtnih vrst jekla. To pomeni, da bodo ob normalnih pogojih oskrbovanja s surovinami, reprodukcijskim materialom, energijo in storitvami lahko po kvaliteti in dobavnih rokih konkurenčne inozemskim dobaviteljem. Blizu pol milijona ton ali 60 odst. surovega jekla bo izdelanega v elektro pečeh, zato načrtujejo uvajanje najsodobnejšega postopka direktne redukcije bogatih uvoženih rud

v metalizirane pelete, kar naj bi pomenilo tudi stalno in zahtevnemu proizvodnemu programu potrebno oskrbovanje s kvalitetnim vložkom.

Povečevanje deleža jekla združenega podjetja v slovenski predelovalni industriji je torej logično ne samo zaradi naraščanja cen transportnih storitev, temveč je smotrno tudi zaradi napredne programske usmeritve.

To so bile ugotovitve prvega neposrednega sestanka vodilnih predstavnikov velikih kovinsko predelovalnih podjetij EMO, GORENJE, IMV, ISKRA, METALNA, LITOSTROJ, STT, TAM in našega podjetja, ki je bil 23. novembra 1970 na Strmolu pri Cerkljah. Želimo, da bi ta sestanek pomenil novo stran usklajenejšega razvoja proizvodnje in predelave jekla na Slovenskem. V sklepnem delu tega sestanka je bilo ugotovljeno, da je Združeno podjetje slovenske železarne najbolj organizirana enota kovinskega kompleksa, ki ima svoj sedež v središču republike, zato se mu prepušča vodilna vloga. Dalje je rečeno:

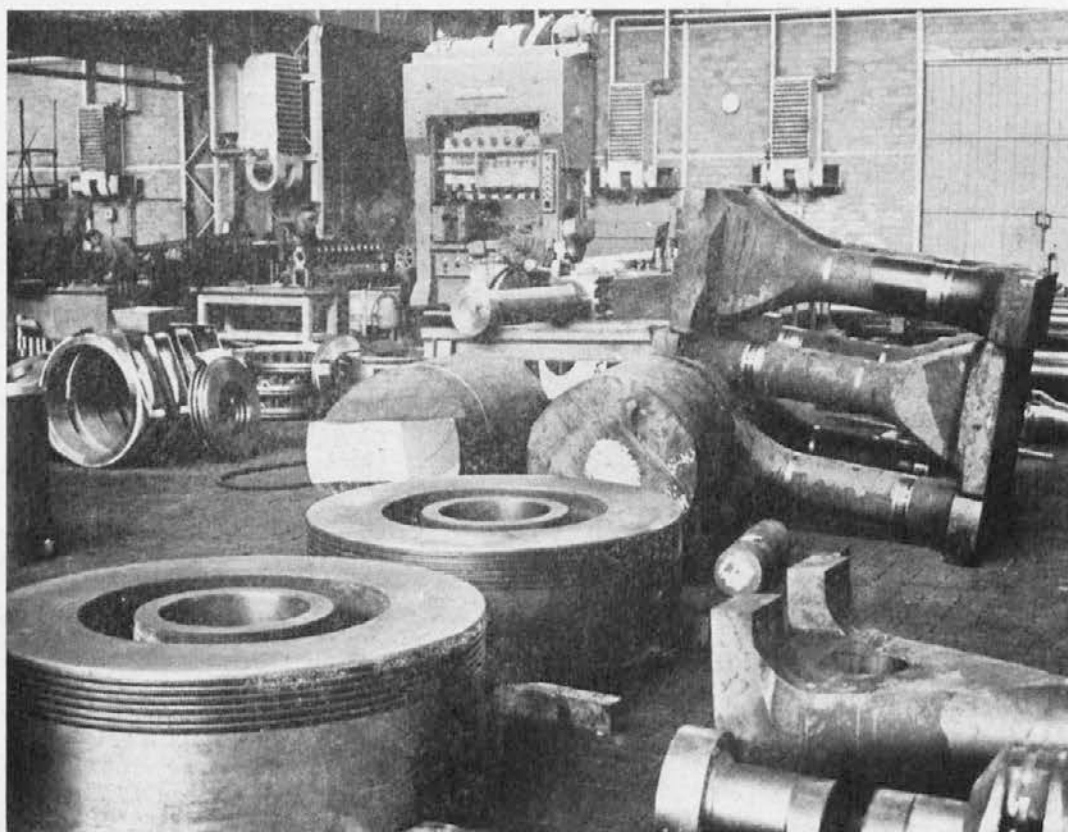
»Slovenska kovinska industrija bo v celotni svoji strukturi morala doseči višje vrednostno poprečje izdelkov, zato bo prestrukturiranje usmerjeno na relativno povečevanje uporabe izdelkov valjanega, kovanega in litega železa in jekla slovenskih železarn. Letna preusmerjena količina jekla od drugih tržišč na bližnje odjemalce bi lahko znašala od 150.000 t v začetku do 250.000 t na koncu novega petletnega obdobja.«

Le majhen del te preusmeritve že zajema naš srednjeročni proizvodni program. Da pa bi dosegli optimum, ki bi pomenil vključitev slovenske proizvodnje in predelave jekla na raven pretežnega in priznanega izvoznika na konvertibilna področja, bo intenzivna medsebojno usklajena razvojna prizadevnost nujna. Slovenskim izkušnjam in delavoljnosti primerna napredna proizvodnja in predelava jekla bo ob načrtnem in medsebojno usklajenem delu možna in dosegljiva.

Neprecenljiva bi bila korist združenega podjetja, če bi po vzoru vloge slovenskega železarstva v preteklosti v prihodnosti njena tvornost dala glavni delež pri preorientaciji kovinsko predelovalne industrije na napredno našo programsko usmeritev. Optimizacija bo dosežena takrat, ko bo vsaj tri četrtine kvalitetnega in žlahtnega jekla slovenskih železarn v republici uporabljene za visoko vredne izdelke. Po tej poti ne bo le rešena slovenska prihodnost jekla, ki je osnova celotne družbene reprodukcije, odprta mu bodo tudi vrata mednarodnih tržišč.

V tem je razlog, zakaj vodstvo podjetja s tako vnemo neguje dobro zvezo s kovinsko predelovalnimi podjetji. Zavedamo se, da obojestranske strukturalne prilagoditve ne bomo dosegli niti na sestankih gospodarske zbornice niti s pomočjo zvenceh znanstvenih inštitucij, temveč le s peščico entuziastov s široko razvitim poslovnim čutom. Naj ne bo škoda sredstev, pa četudi bi jih v te namene moralo vložiti naše podjetje samo.

Kot del srednjeročnega razvojnega načrta ima združeno podjetje izdelan tudi predlog gospodarskega načrta za leto 1971. Vse postavke tega dokumenta niso enake

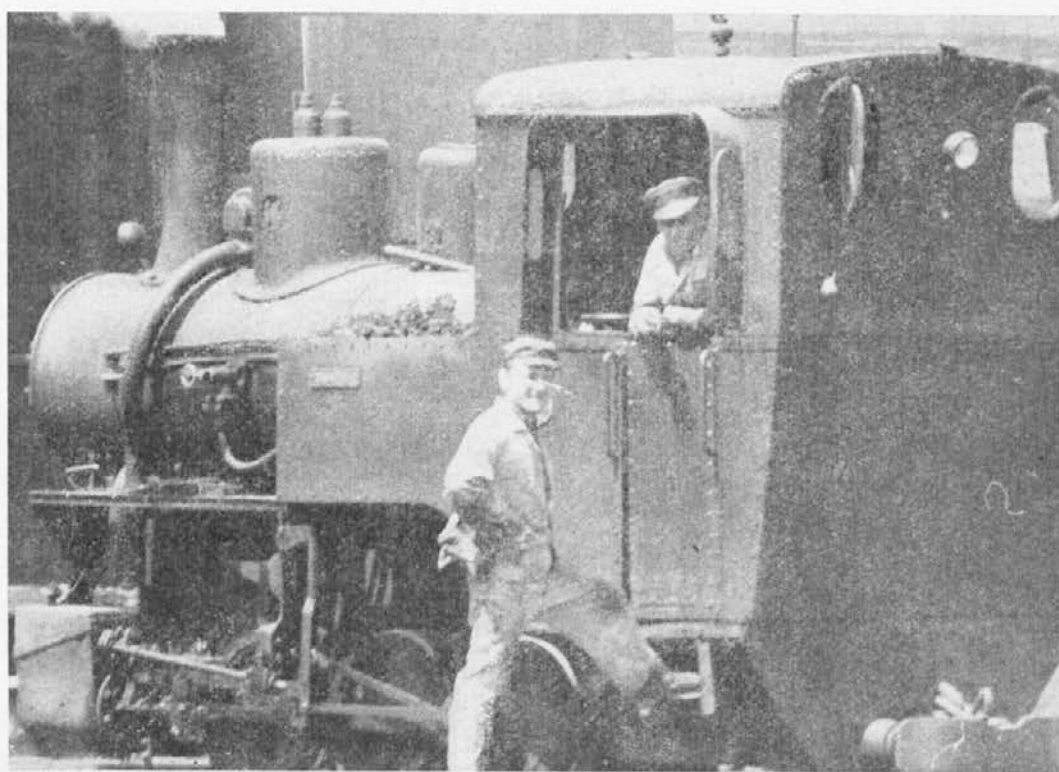

V mehanični

tistim, ki jih srednjeročni načrt predvideva za naslednje leto. V predlogu predvidene proizvodnje in obsega poslovanja za leto 1971 je vnesenega več optimizma, zato je tudi predvidena količina surovega jekla, gotovih izdelkov in realizacije višja od postavke, vnesene v srednjeročni razvojni program. Po tem načrtu naj bi leta 1971 izdelali in prodali za 1,7 milijarde din naših izdelkov. To je brez dvoma težka in zahtevna naloga. Preroki bi bili sedaj, ko smo vstopili v začetek stabilizacije jugoslovanskega gospodarstva in nam še niso znani njeni vplivi na proizvodnjo jekla, če bi z gotovostjo trdili, da nam pred tako zasnovani načrt ne bodo postavljene pretežke ovire. Zdrav optimizem pa je vendar boljši od nepotrebnega strahu, vsako načrtovanje pa je tudi boljše od tavanja v megli. Zavedamo se samo tega, da proizvodne zmogljivosti imamo in da je njihova popolnejša uporaba edino pravilno iskanje višje stopnje rentabilnosti naših železarn. Prvo moramo doseči uporabljaje tega, kar imamo, da bi nato šele s širjenjem proizvodnih zmogljivosti dobili možnost za dodatno povečanje proizvodnje. Kljub temu da smo v letošnjem letu dosegli napredek, ne moremo biti z rezultati zadovoljni.

V desetih mesecih smo izdelali 140.000 t surovega železa, kar je proti enakemu obdobju lanskega leta le 91 odst., 518.545 t surovega jekla ali 93 odst. lanskoletne proizvodnje, 1.663.480 t ali 99 odst. skupne proizvodnje in 433.798 t ali 102 odst. gotovega blaga, namenjenega za tržišče. Zahvaljujoč povišanim cenam in strukturni spremembi smo v malenkostno večji količini blagovne proizvodnje od januarja do oktobra realizirali za 1.252.076.000 din naših izdelkov, kar je 17 odst. več kot v istem obdobju lani. Ker je ob tem število zaposlenih v celem podjetju padlo na 97 odst., produktivnost, merjena na zaposlenega mesečno, z 8995 din proti poprečju lanskega leta pomeni napredek za 21 odst.

Tovarne združenega podjetja so se v letošnjem letu končno otresle neprijetnega občutka nerentabilnega proizvajalca. Res

Naši železničarji

je, da smo prav ob koncu poslovnega leta 1970 zaradi visoke jugoslovanske nelikvidnosti in posledic improvizacijsko vpeljanih stabilizacijskih ukrepov ostali brez lastne mobilizacijske sposobnosti tekočega oskrbovanja proizvodnih obratov s potrebnimi surovinami. Ob tem, da smo na začetku leta smatrali dolgove naših kupcev v višini 325 milij. din kot nemogoče stanje, se nam je ta vezava do konca oktobra povečala celo na 430 milij. din. Težko je tu iskati logiko, še težje pa najti recept za izhod iz takega stanja. Naši upi pa vendar niso brez razloga usmerjeni v stabilizacijo kot sredstvo za ponovno vrnitev k izhodišču vsake reprodukcije, večjo skrb za proizvodnjo surovin. V stabilizaciji proizvodnja jekla torej ne more izgubiti, temveč dobiti, zato je za celotno obdobje 1971, predvsem pa za naslednje petletno obdobje optimistično načrtovanje naše poslovne dejavnosti smotrno in koristno.

ka dela istovetna, na nekaterih pa določeni problemi v posamezni tovarni izstopajo.

Prisotni so se zedinili za prvo varianto predloga o vodstvu organizacije Zveze komunistov združenega podjetja, katero so predhodno obravnavali na sekretariatih osnovnih organizacij v posameznih tovarnah. Novo vodstvo se formira na ta način, da se posvet, sestavljen iz 21 članov sekretariatov osnovnih organizacij Zveze komunistov tovarn preimenuje v konferenco ZKS Združenega podjetja slovenske železarne. Mandatna doba bo veljala za čas, kot ga bo določil poslovnik, katerega naj sprejmejo konference ZKS posameznih tovarn. Izvršni organ konference pa je 6-članski sekretariat, katerega sestavljajo sekretarji in njihovi namestniki osnovnih organizacij ZK tovarn. Mandatna doba je ista kot za konferenco. Sekretariat je po končanem posvetu oziroma konferenci izvolil sekretarja, in sicer je bil za to mandatno dobo izvoljen ing. Tone Varl, sedanji sekretar organizacije ZK Železarne Jesenice.

Uvod v razpravo o osnovnih izhodiščih za delo komunistov v Združenem podjetju je bil referat ing. Toneta Varla, katerega objavljamo v celoti.

Na posvetu sekretarjev smo se domenili, da na 1. konstituantni seji konference ZK obravnavamo nekatera osnovna izhodišča za delo komunistov v ZP. Za čim bolj realno oceno dosedanjega razvoja ZP — ki naj služi kot osnova za akcije — smo imeli razgovore s komunisti, ki delajo v DS ZP. Zato smatram, da podana ocena in mnenja niso samo gledanja našega sekretariata, temveč so enotna gledanja širšega kroga komunistov naše osnovne organizacije. Zato se bom v izvajanju opiral le na posamezne ocene in stališča, ki smo jih komunisti v naši osnovni organizaciji iz širših razprav izluščili kot najpomembnejše.

Enoletni obstoj ZP ni samo potrdil pravilnosti stališč o združitvi slovenskih železarjev, temveč dokazal že danes, da je bila integracija spričo gospodarskih gi-

Za pospešitev integracijskega procesa

Prvi posvet sekretariatov Zveze komunistov tovarn Združenega podjetja slovenskih železarn

Na Jesenicah je bil dne 14. novembra 1970 prvi posvet sekretariatov Zveze komunistov iz posameznih tovarn Združenega podjetja slovenske železarne. V septembru je preteklo leto dni, odkar smo se železarji z referendumom odločili za združitev. Ta posvet je bil sklican s precejšnjo zamudo, saj so se vse druge strukture tako samoupravne kot politične izoblikovale že dosti prej, vendar je pa tudi res, da so se posamezni odgovorni komunisti vseh treh železarn dejansko o namenih in ciljih integracije dogovarjali že dosti prej, pred referendumom, prav tako pa so bila skupna prizadevanja usklajevana tudi po ustanovnem aktu združenega podjetja. Posvet je imel trojni namen, in sicer:

1. Seznaniti se z delom in organiziranostjo osnovnih organizacij Zveze komunistov

v posameznih tovarnah, to, kar je bilo v dosedanjih kontaktih zaradi drugih vprašanj premalo ali skoraj nič obravnavano.

2. Dogovoriti se o obliki in vlogi vodstva Zveze komunistov v sklopu združenega podjetja.

3. Določiti osnovna izhodišča dejavnosti organizacije Zveze komunistov v sklopu Združenega podjetja, ki morajo postati enotna ter osnovni moto delovanja tudi znotraj samih organizacij Zveze komunistov v tovarni.

Sekretarji osnovnih organizacij Zveze komunistov iz posameznih tovarn so seznanili prisotne o sestavi, vodstvih, delu in problematiki dejavnosti svojih organizacij. Iz teh informacij je bilo razvidno, da je na nekaterih področjih problemati-

Inž. Tone Varl, sekretar ZKS slovenskih železarjev

banj širše družbene skupnosti in znotraj ZP edina alternativa slovenskih železarjev. Današnja realnost kaže še več, da odločitev za integracijo ni bila osnovana zaradi politične mode ali ambicij, temveč zaradi ekonomskih potreb združevanja in delitve dela. Menimo, da je prav to obdobje prvega koraka v integracijskem procesu dokazalo nujnost, da aktiviramo vse politične, samoupravne in upravne strukture za pospeševanje nadaljnjega integracijskega procesa. Pri tem pa moramo komunisti odkrito spregovoriti o nekaterih problemih, ki naša prizadevanja in hotenja zavirajo in katerih odpravljanje je pogoj za naglejše zблиževanje med nami.

Menimo, da je ena takih zavor v pomanjkanju medsebojnega zaupanja oziroma iskrenega in odkritega sodelovanja. Posebno se to izraža v konkretnih poslovnih in samoupravnih dogovorih ter da pri tem tudi politične organizacije niso imune. Še vse preveč je pri kreatorjih — ne moremo in ne smemo pa tega trditi za kolektive kot celote — pri medsebojnem sodelovanju raznih zadržkov in lokalističnih tovarniških gledanj, a vse premalo širšega gledanja kot ZP in naših skupnih koristi. Taka gledanja se predvsem odražajo npr. na področju programiranja in delitve dela, v nekaterih komercialnih dejavnostih, zelo verjetno tudi v izoblikovanju srednjeročnega programa dela, itd. Skratka povsod tam, kjer nastopajo dvojni, pa čeravno zelo kratkoročni interesi. Tudi v načinu obravnavanja posameznih vprašanj govorimo pogosto zelo oprezno in zelo radi delamo v rokavicah. Komunisti menimo, da to ni pojav le v eni ali drugi tovarni, temveč da so taka gledanja prisotna prav v vseh treh tovarnah, nekje več, nekje manj, da pa je zelo nevarno in škodljivo, če se to vnaša v kolektive, med delavce, ki so se v septembru lanskega leta izrekli ne za formalno združitev, tem-

več za iskreno skupno prizadevanje, za večjo sigurnost in napredek slovenskih železarjev.

Takšen problem, ki dejansko izvira iz prvega, je delitev programa in nadaljnja smer razvoja posamezne tovarne kot sestavnega dela ZP. Neobjektivna bi bila trditev, da se v preteklem obdobju na tem ni delalo. Menimo celo to, da so sadovi tega dela vgrajeni kot osnova srednjeročnega programa. Stvar je bolj v tem, da nam je jasna delitev programa in v tem tudi medsebojna odvisnost oz. obveznost, vse premalo pa je prisotna pripravljenost in garancija, da se bodo tako izdelani programi tudi izpolnjevali.

Iz razgovorov s posameznimi tovariši in zapažanj tudi na DS ZP kar preveč še izstopajo težnje, da vsak vidi le svoj žep oz. svojo tovarno in se skupni interesi ZP podrejuje prav tem. Menimo, da taka miselnost, ki je več ali manj prisotna na vseh področjih gospodarjenja ZP, izredno škoduje nadaljnjemu procesu integracije.

Pri tem si komunisti moramo postaviti vprašanje, ali kot ZP ne kažemo družbi dvojnega obraza?

Npr. dejstvo je danes, da se pred IS, bankami itd., zaradi naše proklamacije, da smo integrirani, vedno dogovarjamo kot ZP, saj nas zaradi prepričanja, da smo dejansko ZP, drugače niti ne obravnavajo. Drugi obraz pa je naša notranja razdeljenost, o kateri je bil že govor.

Take težnje in miselnost izhajajo predvsem tudi iz dejstva, da smo na sedanji razvojni poti delali predvsem na integraciji ljudi v samoupravnih in političnih strukturah. Menimo, da je prav tu treba iskati razloge za nezaupanje, lokalistično gledanje, pomanjkanje dobre volje, itd. Če želimo nadalje razvijati našo samoupravno integracijo, potem menimo, da se bomo morali prav komunisti z vso odločnostjo lotiti razreševanja vprašanja, kako v našem nadaljnjem razvoju integrirati materiale, rezultate našega skupnega dela, kako rezultate našega dela združiti tako, da bo v

končnem skupnem dohodku vsakdo sodeloval po svojem živem in minulem delu (kot je dejal tov. Kardelj). Lotiti se integriranja materialnih rezultatov našega skupnega dela pomeni začetek kovanja jeklenih medsebojnih vezi, ki bi ne samo ustvarjale večji dohodek, temveč take vezi, ki bi tudi nujno pri nas vseh razne lokalistične interese podrejevale skupnim interesom ZP SŽ.

Na področju samoupravne strukture ZP bo potrebno še marsikaj izboljšati in menjati. Mnenja smo, da se DS še ni popolnoma »ogrel« in je še preveč prizvoka na formalizmu, a mnogo manj, če lahko o tem sploh govorimo, na dejanskem samoupravnem dogovarjanju, kot ga poznamo iz lastnih tovarn. Morda je temu vzrok tudi zaprtost poslovnega odbora (PO), saj člani DS zelo malo ali skoraj nič ne vedo, kaj ta rešuje in dela. Pri tem je pomniti, da nimamo čistih predstav o DS na eni strani in o PO in direkciji na drugi strani. Včasih ima človek občutek, da PO niha glede na funkcijo med samoupravnim organom in direktorjem. V tem je tudi eden izmed vzrokov nepovezanosti PO in DS.

V nadaljnjem našem delu se bo potrebno mnogo več angažirati na utrjevanju vloge DS in PO, prav tako pa bo potrebno tudi razmišljati o nekaterih strokovnih komisijah, če te ne bi zaradi pomembnosti odločanja izoblikovali kot samoupravne organe DS.

Ne moremo iti mimo žgočega problema — formiranja direkcije. Trdimo lahko, da bi bilo na vseh področjih znatno več že narejenega, če bi bila direkcija v polnem sestavu. Prav bi bilo, če naša konferenca tudi o tem da svoje mnenje, da se to ne-normalno stanje čimprej normalizira.

Končno je potrebno, da spregovorimo tudi o vlogi ZK. Ko danes izoblikujemo vodstvo ZK ZP, moramo imeti pred seboj dejstvo, da če se že tako organiziramo, se zato, da bodo organizacije ZK v združenem podjetju pospeševale integracijske to-

Prvo posvetovanje sekretariatov ZK ZP na Jesenicah

Foto: S. Oevirk

kove ne samo prek forumov, še predvsem bo važno in bistveno, da enotna in napredna gledanja vnašamo v naše organizacije in kolektive. Mi moramo v tovarnah kot komunisti ustvarjati takšno razpoloženje, da bomo, pa čeprav tudi z notranjimi pritiski, pospeševali nadaljnji integracijski proces, v katerem bo materialna povezanost in medsebojna odvisnost tako močna, da bo prodrila do slehernega delavca — samoupravljalca, da bo imel občutek slovenskega železarja.

Udeleženci v razpravi so nato v glavnem potrdili misli iz referata ter nekatera vprašanja tudi dopolnili. V glavnem pa so bila poudarjena naslednja vprašanja: povezanosti med posameznimi tovarnami je premalo ter jo je čutiti predvsem bolj v vrhovih. Poudarjena je bila tudi potreba, da se prek samoupravnih in družbenih političnih organov analizira ta medsebojna povezanost ter predlagajo določeni ukrepi. Reševanje problemov medsebojnega sodelovanja pa mora biti trezno in premišljeno. Več udeležencev razprave se je zavzelo za dokončno formiranje direkcije zdru-

ženega podjetja, kar bi nedvomno izboljšalo tudi delo samoupravnih organov na tej ravni. Vztrajati je tudi potrebno, da se dokumenti združenega podjetja uveljavijo v polni meri ter dajo določene rezultate. Izražena so bila mišljenja, da združeno podjetje ne bo moglo zaživeti, dokler ne bo rešeno vprašanje materialne osnove, v čemer je tudi pogoj nadaljnjega razvoja samoupravnih odnosov v združenem podjetju. Govor je bil tudi o problemu nezaupanja ter da je ena glavnih nalog Zveze komunistov najti jedro in bistvo tega problema, kar je pogoj za nadaljnje uspešnejše sodelovanje. Ob vsem tem pa ne gre zanikati dosedanjih uspehov. Potrebno je analizirati, kaj je bilo do sedaj dobrega narejeno, kaj bi bilo še potrebno storiti, pogledati, kaj je posamezna tovarna pridobila, pogledati, če je katera kaj izgubila in na podlagi tega izdelati predlog izhodišč za nadaljnje delo. Zavedati se moramo, da smo le združeni močni ter le tako lahko pričakujemo uspehov.

Stane Ocvirk

Sklepi poslovnega odbora

Na sejah v mesecu oktobru je poslovni odbor razpravljal o času in dnevnem redu zasedanja delavskega sveta tovarne, o zasnovah finančnega načrta za naslednje leto, obravnaval pa je tudi druge zadeve, ki spadajo v njegovo pristojnost.

Odbor je bil najprej seznanjen, da je načrt proizvodnje, izvoza, realizacije in števila zaposlenih za naslednje leto že dalj časa v razpravi, zato naj bi bil posredovan v obravnavo in potrditev delavskemu svetu. Vse do sedaj na predloge naštetih sestavin gospodarskega načrta ni bilo nobenih posebnih pripomb. Za celotni gospodarski načrt za naslednje leto nam manjkata še finančni načrt in načrt osebnih dohodkov. Poudarjeno je bilo, da pri izdelavi finančnega načrta nastopajo nekatere težave predvsem zato, ker še niso v celoti znane vse postavke, ki lahko na načrt bistveno vplivajo. Poleg ekonomskih ukrepov, ki so predvideni za naslednje leto (njih vsebina pa še ni znana), je odprto vprašanje interkalarnih obresti, obresti za poslovni sklad, cen starega železa in podobno. Zaradi stalnih sprememb, ki nastopajo pri gospodarskih instrumentih posebno na področju cen reprodukcijskega materiala, energije in storitev, je težko zanesljivo načrtovati že za krajše, posebno pa za daljše obdobje. Velja sicer pravilo, da je vsak načrt boljši kot noben načrt. Načrt predstavlja zasnovano nalogo, ki ima določen cilj, nenačrtno delo pa neznanke v proizvodnji in poslovanju. Zasnove finančnega načrta so zato pripravljene v dveh variantah. Po eni načrt upošteva vse naše dosedanje obveznosti in dajatve, druga pa je izdelana na predpostavki, da bomo naslednje leto nekaterih obveznosti oproščeni. Predlog predvideva, da bomo z realizacijo lastne proizvodnje ustvarili skupno 480 milijonov din dohodka. Ob upoštevanju realizacije, ostalih storitev in drugih dohodkov naj bi ustvarili celotnega dohodka v višini 566 milijonov din. Po odbitku materialnih stroškov, stroškov poslo-

vanja in amortizacije naj bi znašal ostanek dohodka 140 milijonov din. Sredstva za osebne dohodke so predvidena v višini 95 milijonov din, medtem ko je ostanek dohodka odvisen od tega, ali bomo določenih obveznosti oproščeni oziroma jih bomo morali v predvidenih postavkah poravnati. Računajoč že predvideno število zaposlenih se poprečni OD na zaposlenega in mesec naslednje leto predvidevajo v višini 1440 din, z dodatkom za letni dopust pa 1460 din. Ker so pri nas OD odvisni od dosežene realizacije, to istočasno pomeni, da bomo z večjo proizvodnjo in večjo rea-

lizacijo lahko dosegli tudi višje osebne dohodke. Če se pogoji poslovanja in gospodarjenja naslednje leto ne bi posebno spremenili in če bomo ustvarili predvideno rast obsega proizvodnje in produktivnosti dela, načrt predvideva, da bi z ostanekom dohodka in delom amortizacije lahko pokrili anuitete in druge obveznosti.

Ker se je poslovni odbor z osnovnimi zasnovami finančnega načrta strinjal, je bilo naročeno analitsko planskemu sektorju, da predlog načrta v obeh variantah čimprej pripravi in ga posreduje v razpravo. Delo je treba usmerjati tako, da bi delavski svet tovarne tako finančni načrt kakor tudi načrt osebnih dohodkov za naslednje leto sprejel še pred zaključkom letošnjega poslovnega leta.

Z drugih področij dela in poslovanja je poslovni odbor sprejel naslednje odločitve:

Skladno z zakonom o knjigovodstvu v delovnih organizacijah je bilo odločeno, da se v naši tovarni s stanjem na dan 30. novembra 1970 opravi redna letna inventura nedokončane proizvodnje, polizdelkov in gotovih izdelkov. V zvezi s sprejeto odločitvijo je poslovni odbor imenoval centralno komisijo za izvedbo inventure in komisije za popis osnovnih sredstev ter popis materiala razredov 5 in 6.

Zahteva vodstva mehanske obdelovalnice, da bi se v njihovem obratu določeno število delavcev razvrstilo v skupino 8/a, se odkloni. Odbor je pri sprejeti odločitvi izhajal iz določb 25. člena pravilnika za vrednotenje dela po enotnih osnovah in stališča, da se v vseh proizvodnih obratih, kjer se učinek dela lahko meri, ocenjuje ta zahtevnost in težina dela, ne pa zaposleni. To pomeni, da so v skupino 8/a razvrščena dela in da so zaposleni za čas, ko taka dela opravljajo, po tej skupini tudi upravičeni na OD, ne morejo pa prejemati OD te skupine, če takih del ne opravljajo. Odbor sicer dopušča možnost, da zaposle-

Gore najprej pobeli

Foto: M. Dolinšek

ni pri skupinskih delih in normah glede na njihovo prizadevnost lahko dosejajo različne delovne učinke. Zato se je tudi strinja, da v takih primerih za skupno opravljeno delo ne morejo dobiti enakih osebnih dohodkov. Problem pa ni enkljiv na način, kot je bilo zahtevano, ampak je zadevo treba urediti znotraj obrata in skupin, tako da se glede na različno prizadevnost pri delu in različno doseganje rezultatov skupine pripadajoči OD deli s faktorjem ali z diferencirano delitvijo OD na račun preseganja norm in cenikov del. Ureditev zadeve na način, ki je tako možen, pa spada v pristojnost vodstva obrata. Odbor tudi meni, da bi moralo vodstvo obrata poskrbeti za to, da bi predvsem delavci, ki naj bi po njihovem mnenju bili razvrščeni v skupino 8/a, dobili čim več takih del, ki po razvrstitvi spadajo v to skupino.

Z uvedbo 42-urnega delovnega tedna morajo zaposleni v posameznih obratih zaradi ozkih grl v proizvodnji večkrat delati tudi na dan pripadajočega prostega dne. Zaradi nadzora in vodenja dela morajo v takih primerih razen delovodij biti na delu tudi drugi strokovni delavci obrata ali sklopa. Vprašanje plačila dela za delovodje za take primere je poslovni odbor začasno že uredil s posebnim sklepom. Dodatno pa je bilo predlagano, da bi se že sprejeto pooblastilo razširilo tudi na del skupin drugih strokovnih delavcev obrata in sklopa. Upoštevajoč, da je redno delo na dan pripadajočih prostih dni v interesu tovarne, je poslovni odbor predlog za razširitev števila delavcev tehniškega sektorja, ki naj se jim delo za te dneve tudi plača, potrdil.

Na predlog uprave tovarne in posameznih sektorjev so bila odobrena službena potovanja v inozemstvo, in sicer:

— Inž. Božu Cimermanu 10-dnevno službeno potovanje na Poljsko z nalogo, da ugotovi možnost nabave polizdelkov črne metalurgije v tej državi, da bi tako lahko razbremenili kapacitete naše tovarne in njihov del porabili tudi za kritje potreb domačih kupcev.

— Borisu Florjančiču 5-dnevno službeno potovanje na Madžarsko, kjer bo na sestanku ustreznega foruma ugotovil možnost in obseg medsebojne menjave v naslednjem letu.

— Inž. Blaženku Koroušiču in inž. Janezu Bratini 10-dnevno službeno potovanje v Sovjetsko zvezo, kjer naj bi ugotovila možnost nabave peči za pretapljanje jekla v elektro žilindrinem postopku za potrebe naše železarnice.

— Inž. Stanetu Lenasiju, Maksu Urnautu in Adolfu Hanušu 2-dnevno službeno potovanje v Avstrijo, kjer si bodo ogledali organizacijo dela in postopek litja croning.

— Francu Tušku 6-dnevno službeno potovanje v Italijo z nalogo, da se seznanita s tehnološko izvedbo modelnih plošč za školjkasti liv.

— Inž. Evi Perman in Karlu Fanedlu 4-dnevno službeno potovanje v Zah. Nemčijo z nalogo, da se seznanita s tehnologijo fosfatiranja vzmeti, ki naj bi jih, če jih bomo po tem postopku v naši železarni lahko pričeli izdelovati, dobavljali v to državo.

— Alojzu Breznikarju 6-dnevno službeno potovanje v Bolgarijo v zvezi z razgovori in ugotovitvijo možnosti izvoza naših valjev v to državo.

— Inž. Janku Gnamušu in inž. Tonetu Pratnekarju 2-dnevno službeno potovanje v Avstrijo, kjer naj bi se pri tvrdki VOEST podrobneje seznanila s proizvodnjo valjev za hladno valjanje, ki naj bi jih nato dobavljali temu podjetju.

— Direktorju Francu Faletu in inž. Jožetu Geršaku 6-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer bosta v poslovno tehničnih zadevah razen tvrdke

Weingarten obiskala tudi nekatera druga podjetja.

— Za občasne službene prevoze inozemskih predstavnikov in naših delavcev v Avstrijo se je šoferjem tovarniških osebnih avtomobilov Avgustu Krivogradu, Ivanu Podržavniku in Antonu Vušniku za naslednje obdobje odobrilo vsakemu po 5 avstrijskih dnevnic.

Poslovni odbor je razpravljal še o nekaterih drugih vlogah, o rešitvi katerih pa so bili prizadeti ali organizacije osebno pisмено obveščeni.

-et

Iz dejavnosti sindikata

Čeprav v nekaj zadnjih številkah Informativnega fužinarja ni bilo kaj napisanega o dejavnosti osnovne organizacije sindikata naše tovarne, še ne pomeni, da je ta organizacija »spala«. Nasprotno, tudi v poletnih mesecih, ko sicer pojenja delo v večini organizacij, je organizacija sindikata bila politično živa in je razpravljala o številnih vprašanjih ter o njih dala svoje mnenje in posredovala stališča odgovornim faktorjem. Posebno sejo plenuma je naša organizacija posvetila lastni dejavnosti, to je aktivnosti sindikata v železarni Ravne.

Po sklepu predsedstva je o tem na plenumu spregovoril predsednik sindikata tov. Ivan Kugovnik, ki je v uvodu poudaril, da je plenum sklican v želji, da bi v širšem razgovoru pregledali dotedanje delovanje sindikata oziroma tovarniškega odbora, predsedstva in delo podružnic. Menil je, da verjame v zrelost razprave, saj tvori predsedstvo tovarniškega odbora direktno povezanost s podružnicami (vsi predsedniki podružnic so člani predsedstva), kakor tudi sestav ostalega članstva tovarniškega odbora, ki kot aktivni sodelavci sindikata v podružnicah pri svojem vsakdanjem delu srečujejo in spremljajo probleme, ki jim ob odpravljanju nemalekraj povzročajo tudi težave.

Ugotovil je, da najbrž ni potrebno s statističnimi podatki utemeljevati število sej tega ali onega organa sindikata, ker se bomo s temi številkami raje ukvarjali v pripravah na letno konferenco in na sami konferenci, čeprav je res, da je tudi to neko merilo dejavnosti, oziroma se prek tega nakazuje bolj ali manj živahnost neke organizacije. Vsekakor podatek, da se je predsedstvo ali tovarniški odbor v času te mandatne dobe sestalo v poprečju vsakih 11,5 dni, nam da splošno sliko dejavnosti in pove možnost, da se sindikalna organizacija lahko vključuje v življenje pri nas. Iz tega podatka je tudi razvidno, da je naša organizacija hodila vzporedno s časom dogajanj in da so na tematiko razprav vplivala vsakodnevna dogajanja ob vse hitrejšem tempu življenja.

Z željo, da se naša organizacija uveljavi s svojo pozitivno dejavnostjo, ki se je rodila ob začetku sedanje mandatne dobe, je bil vseskozi dan poudarek na delo v sindikalnih podružnicah kot osnovnih nosilcih vseh dogajanj. Prav gotovo imajo podružnice bolj kot kdorkoli vsakodnevne stike z našim članstvom, od koder naj prihajajo pobude za delovanje sindikata.

Smisel dela je nadalje v tem, da vse predloge, misli in pobude predsedstvo in tovarniški odbor smiselno uredita, nato pa da jeta ton dejavnosti za ureditev problemov.

Že v lanskem letu smo pričeli o delu sindikata obveščati naše članstvo s prispevki v tovarniškem glasilu. Poleg člankov, ki so govorili o delu organizacije, pa je bil sindikat tudi pobudnik in organizator pisanja prispevkov, ki so načenjali posamezno problematiko ali so jo nakazovali, nekateri pa so bili tudi polemičnega značaja. Tako so lahko naši člani opazili teme iz socialnega zavarovanja, o organiziranju ankete o letovanju v Portorožu in njene analize ter o nadaljnjih ukrepih za izboljšanje počutja v času dopusta, o akcijah za skrajšani delovni tednik itd. Iz objavljenega gradiva je bilo tudi jasno razvidno ukrepanje in posredovanje pri raznih forumih na nivoju vodstva podjetja kakor tudi pri organih samoupravljanja.

Predsednik je v nadaljevanju nekatere akcije sindikalne organizacije detaljneje analiziral. Ob teh analizah se seveda v tem sestavku ne bomo zadrževali. Rečemo naj le, da je sindikalna organizacija najbrž odigrala svojo vlogo v akciji za skrajšanje delovnega tednika, v pripravah na volitve v organe upravljanja itd. Ena izmed akcij, ki jo je sprožil sindikat, je tudi ta, da je nujno v naši tovarni spremljati dohodke na družinskega člana in ugotavljati življenjske stroške. Taki podatki so za našo občino specifični, ker je mnogo bolj razvita težka kot lahka industrija in ker je zaposlitev nekaterim kategorijam težje dostopna. To ima za splošni standard seveda negativne posledice in ne smemo biti zadovoljni, če je dostopna samo številka poprečnega osebnega dohodka naših delavcev na mesec. Res je, da je bilo v zadnjem obdobju veliko govora o nezaposlenosti pri nas na sploh, res pa je tudi, da je zaposlitev v našem kraju mnogo težja kot v večjih centrih in tudi ni nobena tajnost, da nezaposleni delavci v centrih ne sprejemajo vedno ponujene službe, kar verjetno na našem območju ni primer.

Pri teh zadevah gre torej za to, da bi lahko naša organizacija, ki je organizirana zaradi vsestranske pomoči delavcem, kvalificirano in realno obravnavala življenje in počutje svojih članov. Menimo, da je nam vsem jasno, da nismo življenja izboljšali, da nismo povečali standard s tem, da dvig cen osnovnim življenjskim potrebščinam prerašča povečanje osebnih dohodkov, pa čeprav so nam trgovine in banke

na široko odprle vrata k potrošniškim kreditom in raznim dogovorom odplačil na nekaj mesecev.

Iz tega razloga je prav naša organizacija dala pobudo za ugotavljanje gibanja življenjskih mesečnih stroškov za štiri-člansko družino in za enega člana naše družbe, ki ne živi v skupnem gospodinjstvu. Na podlagi tega lahko realneje presojamo minimalne osebne dohodke, najnižje osebne dohodke in seveda tudi poprečne mesečne osebne dohodke v naši delovni skupnosti.

Sindikata je tudi predlagal spremembo pravilnika o razdeljevanju stanovanj in merila za oprostitev predplačil, pri čemer pa nekateri niso bili zadovoljni in so organizacijo kritizirali, češ da je predlog slab in da nekaterim kategorijam naših delavcev poostruje ukrepe za pridobitev stanovanja. Predlog je delavski svet sprejel, res pa je, da ima vsaka sprememba dobre in slabe lastnosti. Gotovo je, da je tudi na tem področju storjen korak naprej in da se bo sindikat zavzemal za zmanjševanje predplačil tistih delavcev, ki takega položaja ne morejo dati, verjetno pa se sindikat ne bo zavzemal za tiste, ki so več ali manj stalni kandidati za menjavanje stanovanja.

Razprava na tej plenarni seji je bila živahna in široka. Sodelujoči so podprli prizadevanje predsedstva za uresničevanje akcij, pri čemer so načeli star problem, kako v nekaterih podružnicah vodstveni delavci ne gledajo vedno najlepše na delo delavcev, ki včasih povedo tudi kaj »sindikalnega«. Razprava je nakazala še nekaj novih torišč dela, katera bomo morali v bodoče reševati še z večjo pozornostjo. Uspehi organizacije sindikata so odvisni od nas vseh, kajti sindikat smo mi vsi in je tak, kakršni smo, težava je le v tem, da se enkrat srečamo kot člani sindikata, drugič kot člani Zveze komunistov, pa nekateri kot vodstveni in vodilni delavci, pa zopet kot kreatorji politike v občini in še v vseh mogočih položajih, do istega cilja pa se pride po različnih poteh in v različnem času.

Ta plenarna seja je pokazala, da smo imeli v organizaciji v dosedanjem delu določene uspehe, ki pa bi bili lahko še boljši, če bi bile pri tem delu prisotne tudi druge družbeno politične sile naše tovarne. Kljub temu je jasno, da sindikat dobiva močnejšo veljavo in trdnjšo osnovo. To pa bo prav gotovo rodilo tudi več kritike, kajti čim aktivnejše je delo organizacije in njeno poseganje v dogajanje, tem več osnov je za prigovarjanje. Če so kritike dobronamerne, je to vsekakor pozitivno, saj se na njih učimo in odpravljamo napake, če pa so zlonamerne, pa so ob dobrem delu vnaprej obsojene.

Predsedstvo tovarniškega odbora je v minulem obdobju razpravljalo o naslednjih zadevah, ki je o njih zavzelo svoja stališča in jih posredovalo odgovornim organom, posameznikom in tistim, ki so za reševanje pristojni: možnost nabave betonskega železa tistim našim delavcem, ki gradijo lastna stanovanja, družbena prehrana v tovarni, o konferenci samoupravljalcev črne metalurgije, o predlogu kandidata za kongres samoupravljalcev črne metalurgije, o predlogu kandidata za kongres samoupravljalcev Jugoslavije, o

dejavnosti organov sindikata Združenega podjetja slovenske železarnice, o poslovanju počitniškega doma v Portorožu, o razdeljevanju odpadnih drv, o 350-letnici železarstva na Koroškem, o podelitvi plakete zaslužnim članom naše delovne skupnosti in organizacijam, o življenjskih stroških in osebnih dohodkih, o letnih športnih igrah, o pohodu slovenskih železarjev na Triglav, o osnutku statuta skupnosti socialnega zavarovanja delavcev občine Ravne na Koroškem, o uvedbi prispevka za šolstvo.

Predsedstvo je dodelilo naslednje gmotne podpore:

— Taborniškemu odredu »Koroški jeklarji« 300 din za nabavo spominskega traka ob razvitju praporja.

— Aktivu ZMS osnovne šole »Prežihevega Voranca« na Ravnah 300 din za končni izlet osmošolcev.

— Sindikatu Združenega podjetja slovenske železarnice 1805 din za kritje stroškov za delo organov tega sindikata.

— Telovadnemu društvu TVD »Partizan« Ravne 200 din za organizacijo izleta telovadcev.

— Tov. Antonu Štriglu 200 din zaradi dolgotrajne bolezni.

— Tov. Vladislavu Zupancu 200 din zaradi bolezni.

— Tov. Viktorju Levovniku 100 din pomoč ob poplavi.

— Tov. Antonu Brinerju 200 din zaradi bolezni.

— Tov. Janku Kokalu 500 din zaradi bolezni.

— Tov. Ivanu Lenartu 100 din, pomoč ob poplavi.

— Strelski družini »Knez Pepi« 300 din zaradi stroškov pri organizaciji letnih športnih iger.

— Koroškemu atletskemu klubu 400 din zaradi stroškov pri organizaciji letnih športnih iger.

— Odbojškarskemu klubu »Fužinar« 300 din zaradi stroškov pri organizaciji letnih športnih iger.

— Domu telesne kulture 500 din za uporabo prostorov ob letnih športnih igrah.

— Zvezi borcev Ravne 500 din za njihovo redno dejavnost.

— Tov. Pavli Cigler 100 din kot gmotna pomoč.

— Tov. Francu Hercogu 200 din zaradi bolezni.

— Slušateljcem delovodske šole 460 din za ekskurzijo v železarno Sisak.

— Aktivu ZMS »Reka« 500 din kot prispevek za gradnjo mladinskega doma.

— Tov. Rak Dragici 200 din kot gmotno pomoč ob nesreči moža.

— Tov. Alojzu Smonkarju 300 din zaradi nezgode.

— Tov. Martinu Brezovniku 300 din zaradi stroškov selitve.

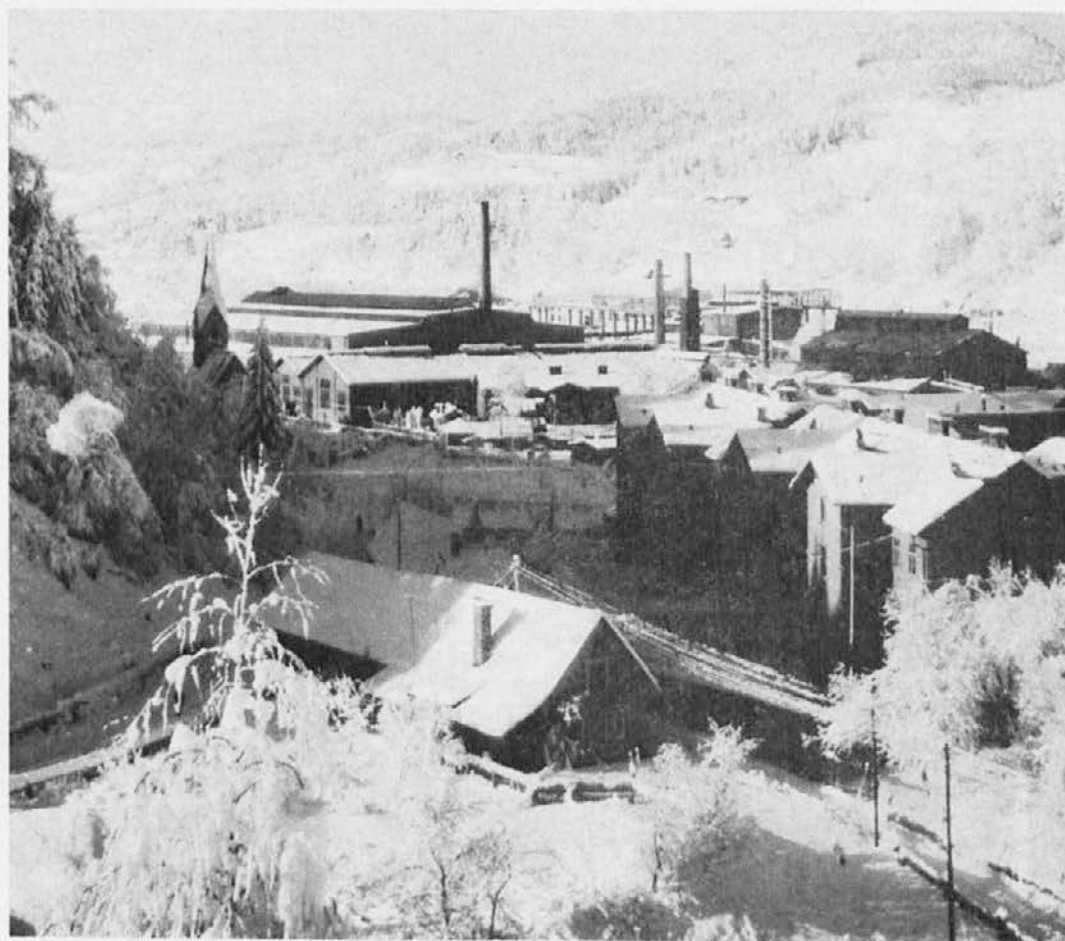
— Zvezi gluhih Dravograd 500 din za njihovo redno dejavnost.

Naj na koncu tega prispevka obvestimo vse sodelavce, da bodo v mesecu decembru občni zbori sindikalnih podružnic. Predsedstvo sindikalne organizacije vabi člane, naj se udeležijo teh zborov v čim večjem številu in s svojimi prispevki in predlogi povedo, kaj menijo o lastni organizaciji in kako naj deluje, da bo z njo zadovoljna večina članov.

Janez Strah

Dolgčas je bolezen srečnih, Nesrečni se ne dolgočasijo, ker imajo preveč dela.

A. Dufresnes

Bela panorama

Z zasedanja delavskega sveta

Zasedanje delavskega sveta v mesecu novembru je bilo namenjeno obravnavi in potrditvi načrta proizvodnje, realizacije, izvoza in števila zaposlenih za naslednje leto.

Pri pojasnilu posameznih sestavin letnega gospodarskega načrta je bilo povedano, da so bili vsi predlogi predhodno obravnavani z vodji sklopov obratov in obratovodji, in da so pripombe, ki so bile na teh sestankih izoblikovane, v sedanjih predlogih že upoštevane. Obseg proizvodnje za naslednje leto temelji na proizvodnih zmogljivostih posameznih obratov in upošteva tako tržno situacijo kakor tudi potrebe združenega podjetja za medsebojno menjavo. Načrt predvideva, da bomo naslednje leto proizvedli nekaj nad 395.000 t skupne in 117.450 t blagovne proizvodnje, od katere je 15.000 t predvsem valjanega paličastega jekla in gredic, namenjenih za blagovno menjavo z železarnama Štore in Jesenice.

Realizacija je izračunana iz obsega blagovne proizvodnje in povprečnih prodajnih cen posameznih grup izdelkov z upoštevanjem predvidenega asortimenta, veljavnih prodajnih cen na domačem tržišču in predvidenim obsegom izvoza. Na tej podlagi sestavljeni načrt realizacije za naslednje leto predvideva 480 milijonov din realizacije, kar znaša povprečno mesečno 40 milijonov din. Pri izračunu realizacije je bilo upoštevano, da naj bi znašale povprečne prodajne cene naših izdelkov naslednje leto 4,07 din/kg, brez upoštevanja prodaje gredic, pri katerih dosegamo nižjo ceno, pa 4,25 din/kg.

Načrt izvoza predvideva, da bomo naslednje leto na tuja tržišča prodali 23.260 t naših izdelkov v skupni vrednosti 5 milijonov dolarjev, kar predstavlja 20% od načrtovanega obsega blagovne proizvodnje in 15,5% od načrtovane realizacije. Pri izvozu naj bi bili izdelki 114. panoge zastopani s 83,8%, izdelki 117. panoge pa s 16,2%, po vrednosti pa izdelki 114. panoge s 53,5%, izdelki 117. pa s 46,5%.

Za načrtovani obseg blagovne proizvodnje se za naslednje leto predvideva, da naj bi imeli v naši tovarni povprečno zaposlenih 3720 delavcev. Če upoštevamo povprečno število zaposlenih v letošnjem letu, naj bi naslednje leto število zaposlenih povečali za 4,2%. Vzporedno s povečanim številom zaposlenih in izboljšano organizacijo dela se načrtuje tudi povečanje produktivnosti dela. Produktivnost dela naj bi pri količinskem obsegu proizvodnje povečali za 5,5%, po vrednosti pa za 5,9%. Od skupnega predvidenega števila naj bi bilo v proizvodnih obratih zaposlenih 63,6 odst. delavcev, v vzdrževalnih in ostalih uslužnostnih obratih pa 36,4%.

Čeprav so bili predlogi pred obravnavo na delavskem svetu dalj časa v obravnavi in so bile upoštevane razne dodatne zahteve, je bilo na zasedanju kljub temu nekaj pripomb predvsem na načrtovani obseg blagovne proizvodnje v posameznih obratih, na predvidene prodajne cene in obseg izvoza. Gre za to, da imamo v nekaterih proizvodnih obratih v določeni fazi nadaljnje predelave ozka grla v proizvodnji, na kar često vpliva tudi asortiment

naročil. Treba bo zato poskrbeti za odpravo ozkih grl ali pa skušati asortiment naročil za določene stroje in strojne naprave spremeniti in izboljšati. Predvsem v težkih obratih je razen pomanjkanja strokovnih kadrov čutiti tudi pomanjkanje drugih delavcev. Vzroke, da se ljudje neradi zaposlujejo v težkih obratih, je razen težine dela iskati po mnenju nekaterih tudi v dejstvu, da so zaposleni v teh obratih v primerjavi z drugimi obrati preslabo nagrajeni. Na pripombe, da s predvidevano povprečno prodajno ceno v naši tovarni, ko naj bi bili tovarna plemenitih jekel, ne moremo biti zadovoljni, je bilo rečeno, da na to delno vpliva dejstvo, da smo bili do sedaj zaradi neuskajane proizvodnje precej orientirani tudi na nelegirana jekla, da pa na povprečno prodajno ceno predvsem pri izdelkih 117. panoge močno vpliva tudi izvoz, kjer v primerjavi z domačimi cenami dosegamo sorazmerno nižje prodajne cene. Podatki kažejo, da tudi vsak najvišje obdelan proizvod, ki ga izvažamo, za našo tovarno ni vedno rentabilen, zato bi razen selekcije domačih kupcev morali delno selekcijo ali strukturalno spremembo izvršiti tudi pri izvozu. Res pa je, da precejšen del predvidenega količinskega obsega izvoza predstavljajo še naročila, ki so bila sklenjena za letošnje leto, pogodbenih obveznosti pa nismo izvršili. Ne moremo pa prek dejstva, da nam je izvoz, posebno sedaj, ko je treba za vsak uvoženi material vnaprej plačati 50-odstotni polog, potreben, če se hočemo za naše potrebe nemoteno oskrbovati s ferolegurami in drugim potrebnim reprodukcijskim materialom. Bo pa treba izvoz spremeniti tako, da bodo v večji meri zastopani izdelki 117. panoge in manj izdelki 114.

panoge. Pripombe, ki so bile izrečene v sami razpravi tako glede našega kvalitativnega asortimenta in naše prodajne politike nasploh, bodo morali predvsem za to odgovorni delavci v bodoče v večji meri upoštevati. Čeprav na načrt števila zaposlenih ni bilo posebnih pripomb, pa je bilo v razpravi opozorjeno, da bi moral delavski svet na naslednjem zasedanju, ko bosta predmet obravnave finančni načrt in načrt osebnih dohodkov, upoštevati dejstvo, da se OD ne morejo oblikovati samo po predvidenem številu zaposlenih, ampak po dejanskem številu zaposlenih v posameznem obratu oziroma po dejansko opravljenih delovnih urah.

Potem ko je bila razprava o predlaganih sestavinah gospodarskega načrta zaključena, je bil delavski svet seznanjen še z rezultatom kontinuiranega popisa materiala razreda 3 v 4. turnusu letošnjega leta. Upoštevajoč posamezne predloge in v razpravi izražena mnenja in stališča je delavski svet sprejel naslednje sklepe:

1. V predlaganem obsegu se potrdi načrt proizvodnje, realizacije, izvoza in števila zaposlenih za leto 1971.

2. Potrdi se predlagano število pripravnikov, ki naj bi jih v naši tovarni zaposlili naslednje leto. Skupno število pripravnikov je že upoštevano v načrtu števila zaposlenih za naslednje leto.

3. Potrdi se kontinuirani popis materiala razreda 3 v 4. turnusu letošnjega leta in dovolijo knjiženja ugotovljenih viškov v znesku 77.045,09 din v dobro izrednim dohodkom in mankov v znesku 32.079,18 din v breme izrednih stroškov.

4. Eno od naslednjih zasedanj je treba nameniti obravnavi kadrovske problematike v tovarni. Material za obravnavo pripravijo za to odgovorne strokovne službe tovarne.

-et

Glasovali smo proti samoprispevku

V ponedeljek, 23. novembra 1970, zjutraj smo zvedeli za rezultat referendumu v ravenski občini, ki je bil dan prej, v nedeljo:

Od 15.956 vpisanih volivcev jih je glasovalo 11.579. Od tega jih je za samoprispevek za gradnjo šol in vrtcev v občini glasovalo 6.354, proti 4.729, neveljavnih glasovnic pa je bilo 496. Ker predstavljajo vsi volilni upravičenci v občini 100 odst., znaša število pozitivnih glasov le 39,8 odst., in tako referendum ni uspel, samoprispevka za šole pa ne bomo plačevali.

Za uradne komentarje je bilo prvi dan po neuspelem glasovanju še prehitro, prav tako za analize, da ne govorimo o tem, na kak način reševati naše šolstvo zdaj, ko je stanje slej ko prej enako žalostno. Nedvomno bo o tem še veliko razprav, saj tako, kot je zdaj, enostavno ne more ostati.

Prpriprave na referendum so bile izredno skrbne in številne. Občinska konferenca SZDL in TIS sta izdali dve glasili z natančnim prikazom stanja v našem šolstvu in z detajlnim načrtom za ureditev v prihodnjih petih letih. Zbori volivcev so bili pripravljeni po vseh krajih in delovnih orga-

nizacijah. Dnevnik Večer je izredno vneto pomagal pri predvolilni akciji. Šole in vrtci niso stali ob strani, ampak so pomagali od prvega do zadnjega dne, ko so okrasili volišča ter sprejemali volilce.

Pa je bilo vse zastonj.

Že takrat, ko so otroci raznašali vabila za volitve po hišah, so doživeli marsikaj ne ljubega. Marsikatero psovko so morali požreti, marsikatero vabila niso mogli odati.

Ni bilo lepo ne kulturno stresati svojo jezo nad otroci, ki niso krivi, da so na svetu in da zdaj, ko že so, želijo nekaj postati.

Samoprispevek ne bi ogrozil standarda nikomur, saj je diferenciacija glede na višino osebnega dohodka določala zadosti velik razpon — revni nič, srednji nekaj, premožni več, nobeden pa preveč.

In se je pokazalo — po grobi oceni socialne strukture volivcev na posameznih voliščih — da so revni in srednji glasovali ZA, premožni pa marsikje PROTI.

Prežihovo poosebljanje sosesk je neho te vstalo iz spomina (Jamnica je zabučala itn.) — Preški vrh je glasoval ZA, Dobja vas je glasovala PROTI. Pa kaj bi tako

naštevali po dolini gor in dol. V zapisniku je registrirana svobodna odločitev občanov občine Ravne, da si ne marajo ničesar odtrgati od svojega zaslužka za gradnjo šol in vrtcev.

So tudi objektivni vzroki: gospodarski položaj pri nas je vse prej kot rožnat, inflacija in druginja ne dopuščata mirnega, optimističnega gledanja na jutrišnji dan, kje šele kar za celih 5 let naprej, kakor dolgo bi bilo treba plačevati samoprispevek. V tem položaju se skrbi za svojo družino reče nagon po samoohranitvi, ne egoizem. V železarni smo pred proslavo 350-letnice nesli razmeroma lepe plače domov, teden dni pred referendumom pa občutno nižje. Neredko je bilo slišati še bojazen:

»Če bi ta denar res šel samo za šole...«

Ne, nihče noče zvoniti po toči. Tudi denar, ki je šel za pripravo in izvedbo refe-

renduma, ni bil vržen proč. Po svetu imajo drage inštitute za raziskavo javnega mnenja, ki jih mi nimamo. Zdaj smo izvedeli za javno mnenje in nedvomno bo to marsikatero idealističnega politika in pedagoga (tadva imata največ opravka z ljudmi in poklicno morata gojiti vero v človeka) postavilo iz oblakov na realna tla naše vsakdanjosti.

Drugače se bomo morda vrednotili posej, drugače previdno tehtali zvoneče diskusije drug drugega ter pripisovali eno težo besedam in drugo dejanjem.

Če nas je izgubljeni referendum naučil tega, potem šolnina, ki smo jo plačali za poduk, ni bila previsoka. O gradnji šol in vrtcev pa se bomo menili naprej — se bomo morali meniti naprej, saj nas porazno stanje na tem področju nenehno sili k temu.

R. K.

Iz dejavnosti odbora za splošne zadeve

Na sejah meseca oktobra je odbor razpravljal o ponudbi zdravstvenega doma Ravne na Koroškem, da bi v naši tovarni opravili preventivno cepljenje proti gripi, o kadrovske in poslovni problematiki, ki se je pojavila v tovarni, razpravljal pa je tudi o drugih zadevah s področja poslovanja in dela, ki spadajo v njegovo pristojnost. Po obravnavah posameznih zadev so bili na sejah sprejeti naslednji zaključki in sklepi:

Ob upoštevanju, da so cepljenja proti gripi v prejšnjih letih pokazala pozitivne rezultate, je bilo odobreno, da se cepljenje proti tej boleznii tudi letos odobri. Po dogovoru polovico stroškov cepljenja krije naša tovarna, drugo polovico pa komunalni zavod za socialno zavarovanje. Za razpored cepljenja in organizacijske priprave je bil zadolžen kadrovske oddelek tovarne.

Na predloge komisije za kadre in delovna razmerja je bilo odločeno:

— Ugodi se prošnji Otilije Mravljak in odobri, da lahko konča študij na prvi stopnji poslovne smeri ekonomske fakultete v Ljubljani. Ker bo študij končala na prvi stopnji, se ji odobri 6-mesečni absolventski staž, v tem času pa je še upravičena do štipendije.

— Ugodi se prošnjama Petra Prikeržnika in Friderika Rusa in odobri, da se po zaključeni višji ekonomsko komercialni šoli v Mariboru lahko vpišeta v visoko komercialno šolo. Obema se za študij na tej šoli, če bosta pogoje letos za vpis izpolnila, odobri štipendija.

— Odkloni se predlog, da bi naša tovarna krila stroške strojepisnega tečaja v Mariboru. Odbor meni, da ni razloga, da bi se, potem ko je na Ravnah dalj časa delovala administrativna šola in ker taka šola še sedaj deluje pri delavski univerzi v Slovenjem Gradcu, zaradi izpopolnitve v znanju strojepisja bilo treba voziti v Maribor.

— Ob upoštevanju v tovarni že ustaljene prakse, da pokrivamo del stroškov raznih zaključnih izpitov, je bilo delno ugodeno prošnji slušateljev TSS, oddelka za odrasle na Ravnah, ki so zaposleni v naši železarni, in odločeno, da mora vsak sam k stroškom zaključnega izpita prispevati po

50 din, preostale stroške zaključnega izpita pa krije naša železarna.

Kot vsako leto bomo tudi letos ob koncu leta proglasili 10, 20 in 30-letne jubilate dela. Z namenom, da bi bil predlog, kaj bi jublanti v okviru praktične nagrade lahko izbirali, pravočasno in realno pripravljen, je bila za pripravo predloga imenovana komisija v sestavi: Filip Rožanc, Peter Mihelač in Štefka Savinc.

Upoštevali so sodbo drugostopenjskega sodišča in strokovno pravno mnenje je bilo sklenjeno, da se ugotovi predlogu tovariša Štefana Žalika in se z njim sklone izvensodna poravnava v odškodninskem zahtevku za izgubo zaslužka v zvezi z njegovo delovno nezgodo v obratu topilnica.

Na večkratne pripombe in ugovore visoko strokovnih delavcev, zaposlenih v mehanskih obratih, zoper razporeditev na delovno mesto in razvrstitev v strokovno skupino ter na sejah izraženih mnenj in tolmačenj, ki pa se med razpravami niso mogla preveriti, je z namenom, da bi se zadeva pravilno uredila, bilo sklenjeno:

— zadolži se kadrovske oddelek, da za vse visoko strokovne delavce — inženirje v mehanski obdelovalnici, ki so razporejeni v strokovne skupine, ugotovi:

a) njihovo skupno delovno dobo,
b) v katero strokovno skupino visoko strokovnih delavcev so ob uveljavitvi dopoljenega pravilnika o delitvi OD bili razvrščeni in

c) v katero strokovno skupino visoko strokovnih delavcev bi ob uveljavitvi pravilnika morebiti morali biti sicer razvrščeni.

Odbor je bil seznanjen, da se je v tovarni pri tistih zaposlenih, ki delajo v neprekinjenem tehnološkem procesu — četrta izmeni, pričel pojavljati problem plačila za redno delo ob nedeljah. Sedaj imamo z našim pravilnikom o delitvi OD za to skupino urejeno samo vprašanje pripadajočih OD za delo na dan republiških in državnih praznikov. V času, ko smo drugi zaposleni delali 48 oziroma 46 ur na teden, vprašanje plačila za redno delo ob nedeljah pri zaposlenih v štirih izmenah ni bilo sporno. Z uvedbo skrajšanega delovnega tedna, ko imamo drugi zaposleni po dve ali tri proste sobote v mesecu, pa želijo delavci, ki redno delajo v štirih izmenah in morajo po razporedu redno delati tudi ob nedeljah, da bi se jim za to delo priznal posebni dodatek. Razprava je pokazala, da je z uvedbo skrajšanega delovnega tedna taka zahteva verjetno upravičena. Odločeno je zato bilo, da je z nastalo

Nova hotuljska cesta — uradno še vedno zaprta

Dober dan, jesen

problematiko treba seznaniti delovno skupino, ki dela na področju uskladitve pravilnika o delitvi OD, z nalogo, da preuči možnost realizacije take zahteve oziroma izoblikuje predlog višine posebnega dodatka za redno delo ob nedeljah. O predlogu, ki bo izoblikovan, bo v tovarni še govor, potrditi pa ga bo seveda končno moral, če se bo z njim strinjal, delavski svet tovarne.

Ob obravnavi nakazanega problema je bilo v razpravi ugotovljeno, da v posameznih obratih zaposleni delajo precejšnje število nadur in da se obseg nadurnega dela delno skriva tudi v pogodbah o dodatnem delu. Poleg objektivnih potreb, ki v proizvodnji sicer nastopajo, je vzroke za povečani obseg nadurnega dela iskati tudi v dejstvu, da je delavski svet nekoč odločil, da bremeni sklad osebnih dohodkov obratov samo z letnim načrtom določeno število nadur, razlika pa bremeni skupni sklad osebnih dohodkov tovarne. Tako ti obrati na ta način lahko dosegajo višjo proizvodnjo in realizacijo, medtem ko jih izplačani OD za opravljeno delo v celoti ne bremenijo. Odbor se v razpravi ni spuščal v koristnost ali nekoristnost že sprejete odločitve, sklenil pa je, da mora delovna skupina, določena za ureditev področja formiranja in delitve OD, preučiti upravičenost in koristnost sprejete odločitve. Na podlagi zaključka mora, če bo to potrebno, predlagati potrebne spremembe tega sklepa.

Zaradi potrebe po doslednejši uporabi predpisanih zaščitnih sredstev na delovnih mestih je bila izdana odredba o poostrejših zaščitnih merah s področja varstva pri delu. Na odredbo so zaposleni v posameznih obratih različno reagirali. Problemi, ki so se s tem v zvezi pojavili, so po mnenju odbora v precejšnji meri rezultat našega popuščanja pri uporabi zaščitnih sredstev, predvsem pa pri nošenju zaščitnih čelad. Odbor pa je bil seznanjen tudi z mnenjem, da sedanje zaščitne čelade za vsa

delovna mesta in dela povsem ne ustrezajo, zato bi jih verjetno kazalo zamenjati z bolj primernimi. V zvezi z nakazanimi problemi in v razpravi izraženimi mnenji je odbor odločil:

— Oddelek za varstvo pri delu mora preučiti nastali problem nošenja zaščitnih čelad in ugotoviti, če je njihova stalna uporaba na vseh delovnih mestih v tovarni potrebna. Po ugotovitvi stanja mora pripraviti predloge ukrepov in rešitev.

— Oddelek za varstvo pri delu mora preučiti, če sedanje čelade na vseh delovnih mestih in delih ustrezajo svojemu namenu oziroma ugotoviti, če na določenih delovnih mestih sedanjih zaščitnih čelad ne bi kazalo zamenjati z bolj primernimi.

Odbor je odobril, da naša tovarna poravnava svoje obveznosti do gledališkega igralca tovariša Staneta Severja, ki je sodeloval v kulturnem delu programa na osrednji proslavi 350-letnice fužinarstva v Mežiški dolini, in obveznosti do skladatelja Radovana Gobca, ki je napisal glasbo za kantato, ki je bila na osrednji proslavi prvič izvajana pri nas na Ravnah. V smislu 53. člena pravilnika o delitvi OD pa je odločil, da se delavcem, ki so bili odgovorni za pripravo prireditev in osrednje proslave, kar je bilo potrebno opraviti v glavnem izven rednega delovnega časa, po obsegu opravljenega dela prizna ustrezna denarna nagrada.

V zvezi z obvestilom vodne skupnosti Drava-Mura in osnovne šole Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem, da je našim predstavnikom v njihovih organih upravljanja potekel mandat in da naj zato imenujemo nove člane, je bilo odločeno:

— Za našega predstavnika v skupščino splošne vodne skupnosti Drava-Mura se za naslednjo mandatno dobo imenuje tovariš Jože Kert, vodja oddelka za novogradnje.

— Za našega predstavnika v svet osnovne šole Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem se imenuje Jože Volf, zaposlen v kadrovskega oddelku.

Odbor je bil seznanjen s problematiko, ki nastopa na področju stanovanjske izgradnje. Ugotovljeno je bilo, da je na tem področju zaradi slabih poslovnih rezulta-

tov v prejšnjih dveh letih nastal določen zastoj, ki bi ga v prihodnjem obdobju bilo treba nadoknaditi. Da bi pomanjkanje gradnje stanovanj v družbeni lasti delno omejili, je bilo predlagano, da bi naša tovarna podobno kot že v Dobji vasi, na Prevaljah skupno z drugimi podjetji tega kraja pristopila k gradnji enodružinskih stanovanj. Stanovanjske hiše bi s sredstvi tovarne dogradili do 3. faze, nato pa bi jih s pogoji, ki so veljali za Dobjo vas, prodali interesentom, zaposlenim v železarni. Po urbanističnem načrtu se predvideva, da bi se na Prevaljah na področju, ki je za gradnjo določeno, lahko zgradilo okrog 80 stanovanj. Od tega števila bi naša železarna zgradila 40, razliko pa podjetja na Prevaljah. Zadeva je šele v začetni fazi, zato je odbor pooblastil upravo tovarne, da se v nakazani smeri dogovarja s predstavniki urbanističnega biroja in išče najprimernejši in hkrati najcenejši način gradnje. Seveda pa bo končna odločitev lahko sprejeta šele, ko bodo pri nas znani rezultati zaključnega računa oziroma bo znana višina sredstev, s katerimi bomo naslednje leto za potrebe stanovanjske izgradnje razpolagali.

Rudarsko metalurški in kemijski kombinat Trepča nam je posredoval priporočilo, da bi naša tovarna v obliki posojila prispevala del finančnih sredstev, ki bi jih na Kosovem potrebovali za izgradnjo šol. Odbor njihovega priporočila ob dejstvu, da nam v naši občini primanjkuje finančnih sredstev za investicije v šolstvu in da smo jih skušali zbrati z uvedbo samopripekva, česar pa prebivalci občine niso sprejeli, ni mogel sprejeti.

Odboru so bile posredovane v razpravo še prošnje nekaterih društev in organizacij za finančno pomoč. Vse prošnje so bile zaradi pomanjkanja finančnih sredstev odklonjene. Odbor pa je končno moral odločiti še o nekaterih ugovorih in drugih kadrovskega zadevah v zvezi z razrešitvijo delovnega razmerja in zasedbe delovnega mesta. O sprejetih odločitvah so bili tako prizadeti kakor tudi za izvedbo odgovorne strokovne službe posebej obveščeni.

-et

Pa je le trava

Elektrotehniško društvo Ravne

Naši elektrotehniki

Po več kot dveletnem obdobju je Elektrotehniško društvo Ravne, ki je podružnica istoimenskega društva iz Maribora, imelo svoj občni zbor. Elektrotehniki iz Mežiške doline so pregledali delo v preteklem obdobju in ugotovili, da je društvena dejavnost razvita v precej večji meri, kot je to znano. Društvo ima prek 70 članov in kljub mnogostranski angažiranosti posameznikov ti najdejo še vedno čas in potrebo, da krepijo stanovsko zavest v okviru svoje organizacije. Osnovni cilj društva v preteklem obdobju je bilo izobraževanje članstva in krepitev njegove materialne baze. Elektrotehniško društvo deluje izključno na podlagi sredstev, ki si jih pridobi s svojim delovanjem. S projektantskimi uslugami, s prirejanjem tečajev in strokovnih predavanj, z izdajo skript itd., je društvena blagajna izkazala tako aktivo, da je bilo mogoče misliti na večjo akcijo. Tečaj o varnosti in prvi pomoči je bil organiziran s pomočjo matičnega društva Maribor in ga je obiskalo 130 elektrikarjev iz vse doline. Prirejena so bila predavanja in izdali smo skripta o elektromotorskih pogonih s posebnim poudarkom valjarniških pogonov. V letu 1969 smo si ogledali sodobno hidroelektrarno Zlatoličje (Srednja Drava I), letos pa smo v septembru ob pomoči Železarne Ravne in Rudnikov svinca in topilnice Mežica organizirali štiridnevno strokovno ekskurzijo v Tovarno kablov Svetozarevo in Železarno Skopje. Zelo zanimiva in koristna obiska teh podjetij sta bila povezana z ogledom krajev in znamenitosti tega dela naše domovine. Videli smo poleg Skopja Prizren, dečanski samostan, Ivangrad, Prijepolje, Zlatibor, Titovo Užice, Topolo — skratka, polno je nepozabnih vtisov.

Občni zbor Elektrotehniškega društva je poleg kritične presoje delovanja društva nakazal tudi smernice za bodoče delo. Ena od smeri delovanja društva mora biti prizadevanje za dvig strokovnosti

članstva. Ne samo zainteresiranost članstva, temveč nujna potreba vsakdanjega dela nas silita, da moramo širiti naše znanje na nova področja. Elektrotehniška

Ustvarjanje koroškega javnega mnenja

V začetku oktobra se je na Ravnah sestala komisija, ki naj bi preučila možnosti za osredotočenje in izboljšanje obveščanja na Koroškem. Za predsednika te komisije je izvolila novinarja Dela tov. Draga Vresnika, ki je eden od pobudnikov in glavnih akterjev te zamisli.

Tov. Vresnik je povedal, da na Koroškem enotnega javnega mnenja ni, čeprav je na območju štirih občin precej organizacij, ki imajo mnogo skupnega. Med NOB je na tem območju izhajal Koroški partizan, ne pa morda slovenjegrajski ali ravenski. Tudi po osvoboditvi je precej dolgo še obstajala enotnost, zdaj pa je večkrat ni.

To je eden osnovnih razlogov za ustanovitev Koroškega tiskovnega centra, drugi pa racionalizacija novinarskega dela, ker potem, ko bi center začel delati, ne bi bilo več treba hoditi po občinah novinarjem najrazličnejših hiš pritiskati na iste kljuge, ampak bi novice dobivali na centru.

Organizacija tiskovnega centra je zamišljena tako, da bo družila poklicne novinarje in dopisnike. Z montažo teleprinterja, ki jo financira Delo, bo center dejansko začel obstajati. Teleprinter bo montiran v Slovenj Gradcu, ker je ta kraj središče, če prištejemo še velenjsko in mozirsko občino. Center bo svoje informacije prodajal časopisom in s tem kril del svojih stroškov.

Centralizacija (in s tem izboljšanje) obveščanja pa se ne more omejevati le na tisk. Radio Slovenj Gradec ima že zdaj

tehnologija, ki prihaja z novimi napravami v naša podjetja, zahteva nova znanja in sposobnosti. Drugo področje delovanja društva, ki je bilo zelo poudarjeno na občnem zboru, je poučevanje krajanov v zvezi z varnostjo in nevarnostjo pri elektriki. Tu mora službeno dolžnost zamenjati stanovska dolžnost, saj je z vsakim dnevom več elektrificiranih naprav v gospodinjstvu in kmetijstvu, torej na področjih, kjer znanje o nevarnosti pred električnim tokom še vedno nadomeščata neprevidnost in strah. Tesnejše sodelovanje s proizvajalci električnih naprav za gospodinjstvo in ustrezno angažiranje elektrodistribucijskih podjetij bo lahko mnogo prispevalo k uspešnosti take akcije.

Na občnem zboru je bil govor še o fluktuaciji elektrikerskih kadrov, o odnosih z radioamaterskim društvom itd. Poleg številnih konkretnih sklepov, ki so bili sprejeti, je bil izvoljen nov 7-članski upravni odbor: dipl. ing. Janez Bratina (predsednik ETD), Tomše Alojz (podpredsednik ETD), Vušnik Ivan (tajnik ETD), Ginter Erih (blagajnik ETD), dipl. ing. Kranjc Anton (član), Pristovnik Franc (član) in Brumen Drago (član). Novemu odboru želimo delovnih uspehov v upanju, da bodo imeli v članstvu in v družbi še v bodoče čvrsto oporo, da bo lahko Elektrotehniško društvo Ravne na Koroškem izstopalo kot najbolj trdoživa stanovska organizacija regije.

B.

štiri tedenske oddaje, moral pa bi razširiti program tako, da bi oddajal eno uro dnevno za vso regijo. Studio v Slovenj Gradcu bi ustrezal, slišnost v vseh krajih koroške regije pa bi bila dosežena, če bi se ta program lahko oddajal prek oddajnika na Uršlji gori. Z uporabo tega oddajnika bi prihranili milijardo dinarjev.

Ob primerni politični podpori koroških občin bi morda uspeli s tem predlogom, saj se tudi vodstvo ljubljanskega radia zavzema za decentralizacijo programa. Raziskave pa so pokazale, da ljudje tiste ure, ko se oddaja lokalni program, 60 odst. več poslušajo radio kot sicer.

Manj konkretna je ustanovitev koroškega tednika. Delo bi bilo pripravljeno tiskati in razpošiljati tak tednik, če bi bila zagotovljena naklada 6.000 izvodov, torej tudi toliko naročnikov. Osnovno vprašanje je torej, ali Koroška tak tednik hoče imeti ali ne.

Mnenje tov. Vresnika, da bi Koroški fužinar s svojo tradicijo in svojimi sodelavci lahko predstavljal osnovo koroškemu tedniku, je urednik Fužinarja Kolar korigiral v tem smislu, da Koroški fužinar kljub 20-letni tradiciji nikoli ni opravljal vloge tekočega, dnevnega obveščanja, ampak je zmeraj bil bolj revija kot časnik. Zato bi tudi v primeru, če bi začel na tem območju izhajati tednik, Fužinar lahko izhajal še naprej, ker bi s svojimi poljudno znanstvenimi prispevki lahko tednik le dopolnjeval. Ob sedanjih kadrovskega zasedbi pa ne bi mogel prispevati k ustanovitvi tednika, ker ima en poklicni novinar z dvema li-

Samogovor o poslovnem bon-tonu

Bon-ton je lepo vedenje. »Eine gute Kinderstube« pravijo Nemci in je dobesedni prevod z »dobro otroško sobo« nesmiseln, pomeni pa, da se vedemo zvečine tako, kakor smo se naučili v otroštvu in se nas potem le še malo kaj prime. Vljudnost je v medsebojnih odnosih to, kar olje v motorju, torej neobhodno potrebna za gladek tek. Toda saj ne nameravamo danes razpravljati o oliki zato, ker bi nam v časopisu že vsega drugega zmanjkalo. Razmišljati želimo preprosto o posebni zvrsti vljudnosti, ki se ji lahko reče poslovna, delovna, komercialna, ekonomska, prodajna, nabavna, skratka trgovska vljudnost.

Ali je to potrebno? bo kdo vprašal. Ni potrebno, kadar je taka vljudnost sama po sebi razumljiva sestavina v poslovanju nekega podjetja in v odnosih do strank. Je pa potrebno, če ni zmeraj tako. Posebno je potrebno, če lahko neprimerno vedenje pokvari kak posel. V takem primeru pomeni naravnost izgubo.

Nobena šola bon-tona posebej ne uči, pa vendar je nekoč veljalo, da se šolani ljudje lepše vedejo od drugih. Ne vem, če pri nas zahtevamo od ljudi, ki nas predstavljajo navzven, razen strokovne sposobnosti in besedne spretnosti tudi oliko ali vsaj mirne živce. Znanja praktične psihologije, to je poznavanja ljudi, prav gotovo ne. Pa vendar bi vse to moralo biti prav tako sestavni del poslovnega človeka kot bela srajca in kravata.

Poslovni bon-ton je namreč več kot običajno lepo vedenje. Več zato, ker je obenem olika in taktika. Običajno lepo vedenje je kultivirano obnašanje posameznika brez vsakih namenov, poslovni bon-ton ima točno določen cilj, in ta je: skleniti za svoje podjetje ugoden posel, dobro kupčijo. Torej naš poslovni človek ne samo da doma v svoji pisarni ali na službeni poti v državi in tujini predstavlja Železarno Ravne, ampak tudi s svojim vedenjem, znanjem, splošno izobrazbo, s svojimi duhovitostmi neprestano predstavlja Železarno Ravne. Sam svoj privatni XY je šele med svojimi štirimi stenami, prej pa ne.

Predvsem poslovni bon-ton zato zahteva sposobnost prilagoditve vsakokratnemu sogovorniku. Pri tem se ni težko spustiti, čeprav to ni vedno prijetno, dosti teže pa je stopiti višje. Najteže je morda dati sogovorniku prav, četudi ta nima prav.

Kaj pa je v poslovnem bon-tonu vožnja pri rdeči luči skozi križišče, če uporabimo cestno prometni žargon in kateri so taki naši vsakdanji prekrški, ki bodisi škodujejo ugledu železarne, lahko pa pomenijo v danih primerih tudi konkretno izgubo?

Predvsem je to preklinjanje v vseh moških jezikih. Kdor preklinja pred sodelav-

stoma, kakršna sta Informativni in Koroški fužinar, pač dovolj dela.

Tako je prevladalo mnenje, naj komisija dela še naprej, s tem da se v prvi vrsti ukvarja z vprašanjem tiskovnega centra in enotne radijske postaje za Koroško.

K. M.

ci železarne, bo prej ali pozneje tudi pred poslovnimi gosti.

Potem sta to vsevednost in domišljavost. Odveč je ponoviti, da vseveden ni nihče, naravnost smešen pa tisti, ki to hoče biti v drugi stroki.

Sem spada tudi predavateljstvo o katehikoli temi. Sploh velja tu kot povsod pravilo, da so dobri poslušalci včasih uspešnejši od dobrih govornikov, ki ne znajo nehati in se kar naprej »silijo ven«.

Pogosta napaka je nadalje razčiščevanje medsebojnih spornih stvari pred tujci. Najraje gre tu za »nadiranje« podrejenih.

Ne nazadnje je treba omeniti duhovičenje za vsako ceno. Prvič ni vsak poslovni gost ljubitelj dovtipov, drugič pa je nemogoče biti nenehno duhovit.

Seveda bi takole lahko naštevali še precej dolgo, preden bi bil seznam izčrpan, toda to niti ni namen. Namen je bil opozoriti na stvari, ki se zdijo malenkosti, pa so vse prej kot to.

Pred gosti smo zmeraj predstavniki Železarne Ravne. Pred gosti iz drugih republik smo poleg tega še Slovenci in pred tujci Jugoslovani.

To bi morali imeti nenehno pred očmi, da bi najhujše prekrške s tega področja

Pesmi in sanje

znali tudi primerno obravnavati in jih preprečevati.

n. r.

Zaostrena varnostna disciplina v železarni

V drugem polletju, zlasti pa v zadnjem četrtletju letošnjega leta smo v železarni Ravne močno zaostri varnostno disciplino. Pri tem ne gre za uvajanje nikakršnih novih oblik in metod dela ali za izvajanje dodatnih varnostnih predpisov, marveč predvsem za doslednejše izvajanje obstoječih varnostnih ukrepov in pravil internega pravilnika o varstvu pri delu.

Res je, da se pomanjkljivosti in nepravilnosti varstva pri delu pokažejo zlasti pri še prepogostih delovnih nezgodah in drugih pojavih, ki ovirajo normalno delo, naš cilj pa je, da te dogodke z možnimi ukrepi pravočasno preprečimo. Pri tem ne moremo in ne smemo prezreti dejstva, da je varstvo pri delu sestavni del vsakega proizvodnega, delovnega in tehnološkega procesa, zato je potrebno pri izvajanju tega varstva stalno in tesno sodelovanje tehnično operativnega kadra s poklicno službo varstva pri delu in nadzornimi organi. To sodelovanje je že postalo stalna oblika dela pri izvajanju preventivnih varstvenih akcij in se odraža predvsem pri zagotavljanju tehničnih varstvenih ukrepov. Upam pa si trditi, da je še premalo doslednosti pri izvajanju konkretnih nalog varstva pri delu glede na dolžnosti in odgovornosti, ki jih ima vsak na svojem delovnem mestu, zlasti glede varnostne discipline in uporabe osebnih zaščitnih sredstev.

Vsakemu mora postati jasno, da pri zagotavljanju večjega in boljšega varstva pri delu ne smemo zanemarjati ali opuščati osnovnih varnostnih ukrepov, reda na delovnem mestu ali nošenja zaščitnih čelad

in drugih osebnih zaščitnih sredstev, ki imajo danes za varnost velik pomen.

Prav tako se je treba sprijazniti z dejstvom, da za kršitelje takih predpisov v interesu podjetja in družbe ne bo prostora v naši železarni, ker nas posledice delovnih nezgod vse preveč stanejo in povzročajo velike težave pri zaposlovanju delovnih invalidov.

Odredba o izvajanju varstva pri delu v železarni, ki jo je izdal glavni direktor podjetja vsem zaposlenim, je važno opozorilo na odgovornosti in dolžnosti, ki jih ima vsak na svojem delovnem mestu v zvezi z varstvom, ter na posledice, ki vsakega delavca lahko osebno bremenijo materialno, disciplinsko in kazensko.

Z doslednejšim izvajanjem varnostne discipline na vseh delovnih mestih bomo koristili sami sebi, svojemu podjetju in širši družbeni skupnosti.

Franc Čegovnik

POPRAVEK

V seznamu sodelavcev, odlikovanih ob 350-letnici, je po pomoti izostalo ime tovariša Karla Kralja, ki je bil odlikovan z redom dela s srebrnim vencem.

Tov. Kralju se opravičujemo.

Urednik

Krivoverec je človek, ki ima svoje mnenje.

Bossnet

Sindikati in kultura v letu 1971

Sindikati slovenskih železarn so na dnevni red seje komisije za rekreacijo in oddih dali tudi sodelovanje na področju kulture. Možnosti za sodelovanje in izmenjavo prireditev dajejo seveda tiste panoge, ki jih v posameznih železarnah gojijo. To so pri nas pihalni orkester, likovna umetnost, umetniška fotografija in dramska dejavnost, Koroški oktet in folklor.

Dogovor je tak, da bi združeni likovni umetniki vseh treh železarn prvi začeli z akcijo ter se s skupno razstavo najprej predstavili na Ravnah (mogoče še letos), nato pa v Štorah in Jesenicah. Tu velja omeniti, da je likovna dejavnost na Jesenicah izredno živahna, saj v društvu DO-LIK dela nad 40 ljudi.

Tudi fotoamaterji naj bi razstavljali, in sicer tako, da se domači svojemu kraju ne bi predstavljali. Na Ravnah bomo potemtakem videli fotografije Štorčanov in Jeseničanov, naši pa bi razstavljali v Štorah in na Jesenicah.

Gostovanje gledaliških skupin bo pri nas možno, takoj ko bo kulturni dom preurejen, seveda pa so vrata za gostovanje odprta našim na Jesenicah in v Štorah.

Najlaže se bodo za sodelovanje verjetno domenili godbeniki, ki redno vadijo in so vsak hip sposobni nastopiti kjerkoli. Čeprav še niso v načrtu, lahko tudi naši pevci in folkloristi hitro pripravijo kvaliteten nastop.

Toliko je torej dogovorjeno, ker temelji na tem, kar obstaja in dokaj redno dela. Seveda pa ni rečeno, da je to vse oziroma da ne bi moglo biti še česa. Predvsem pa

s tem vloga sindikata pri sodelovanju na kulturnem področju ni končana, ampak potekajo resni pogovori v tovarniškem odboru, kako v prihodnjem letu poživiti kulturno dejavnost znotraj železarne med delavci.

Sindikati se namreč prav dobro zaveda, kako pomembno besedo bo imel pri načrtovanju kulturne politike v kraju in celo v občini, saj je ena od najvažnejših novosti v zakonu o kulturnih skupnostih prav večje odločanje delavcev o vprašanih in programih kulture. Od tega, v kakšni meri bodo delavci to svojo pravico tudi uveljavljali, pa bo precej odvisno, koliko bo do kakšnih sprememb in poživitev prišlo in koliko ne.

Prehitro je danes precizirati posamezne kulturne dejavnosti v naši železarni. Najbolj presenetljivo je prav gotovo, da med 3500 zaposlenimi ne bi bilo 40 do 60 pevcov in pevk za kvaliteten pevski zbor železarne (na Prevaljah imajo tri). Da ne bi bilo ljubiteljev dobrih knjig za en klub, je prav tako malo verjetno. Klub novinarjev — amaterjev bi verjetno bil zelo koristen, saj nam dobrih dopisnikov vedno primanjkuje.

Toda, kot rečeno, ni namen izčrpano naštevaje najrazličnejših možnih dejavnosti. O njih se bodo pogovarjali na sejah tovarniškega odbora sindikata, program in morebitno komisijo pa oblikovali na letni konferenci v začetku prihodnjega leta. Razveseljivo pa je vsekakor, da se je tako uspešno začelo.

n. r.

talografiji pričakujejo, da bo v veliki meri izpodrinila drago in zamudno elektronsko mikroskopijo.

S področja rentgenske difraktometrije so predavanja — interesantna za naše področje dela — obravnavala raziskave tekstur na visoko-temperaturnem difraktometru, kakršnega imamo tudi v našem metalografskem laboratoriju.

Aparature za visokotemperaturno mikroskopijo, ki je bila visoka moda pred nekaj leti, večinoma preurejajo za izvajanje termičnih analiz. Praksa je pokazala, da so visokotemperaturni mikroskopi bolj uporabni pri barvnih kovinah kakor pri jeklu.

V času posvetovanja je bila v istih prostorih doslej najpopolnejša razstava vseh novih metalografskih aparatov priznanih evropskih tvrdk. Zadnji dan posvetovanja so si udeleženci lahko tudi ogledali inštitut visoke šole za montanistiko v Leobnu.

Alenka Rodič, dipl. inž.

MEDNARODNI KONGRES ZA PREISKAVO MATERIALA V BUDIMPEŠTI

V času od 19. do 24. oktobra 1970 je bil v Budimpešti 5. mednarodni kongres o preiskavi materiala, ki sem se ga udeležil kot predstavnik naše železarne. Na podlagi okvirnega programa srečanja strokovnjakov s področja preiskave materiala sem se odločil za obisk predavanj v sekciji »fizika kovin in metode preizkušanja.« Sam kongres je bil razdeljen v tri sekcije, in sicer poleg omenjene še na sekciji »preiskave materiala brez porušitve« in »spektralno kemične analize.« Za vsa predavanja je vsak udeleženec prejel kompletan objavljen material v obliki skript že pred začetkom kongresa ob vplačilu za udeležbo. Kongresa so se udeležili zastopniki podjetij, inštitutov in visokih šol iz 18 držav starega kontinenta in celo iz Amerike. Od evropskih držav so manjkali le Francozi in Švedsi, kar je glede na njihov razvoj čudno.

Strokovni nivo referatov se je močno razlikoval. Bili so od visoko znanstvenih do zelo enostavnih, povsem praktičnih. Uradna diskusija je bila plodna le prvi dan kongresa, v naslednjih dneh pa je povsem izostala. O posameznih referatih bi lahko dejal, da so bili podani zelo različno, z uporabo diapozitivov ali pa z enostavnim risanjem na tablo, kar ni najbolj privlačilo udeležencev. Zanimivo je bilo, da niti eden od referentov ni imel barvnih diapozitivov, ali pa da so bili celo navadni črnbeli tako slabi, da je bilo mogoče iz njih razbrati zelo malo.

Organizacija kongresa je bila na dostojni višini. Vsa predavanja so bila simultano prevajana v tri jezike, vendar so bili prevodi jezikovno in tehnično tako slabi, da včasih ni bilo mogoče razumeti bistva podane tematike. Do takega zaključka nisem prišel le jaz, in so se z mano strinjali tudi drugi tuji udeleženci, ki pač madžarskega jezika niso razumeli.

Pravo nasprotje temu je bila druga organizacija oz. skrb za počutje udeležencev. Že prvi dan kongresa je bil svečan sprejem, v naslednjih dneh pa madžarska večerja s preizkušnjo vina, možnost ogleda

STROKOVNA POSVETOVANJA IN RAZISKAVE

MEDNARODNI METALOGRAFSKI SIMPOZIJ V LEOBNU

V treh dneh, od 14. do 17. oktobra 1970 se je zvrstilo na tem simpoziju 43 predavanj s področja metalografije. Predavanja so obravnavala novosti na raznih področjih metalografije, kot so: priprava metalografskih vzorcev, elektrolitsko in potenciostatsko jedkanje, interferenčna elektronska in raster mikroskopija, visokotemperaturna mikroskopija, rentgenske metode, diferencialno termične analize, dilatometrija in kvantitativna metalografija. Predavanja so bila po tematiki ločena v dve skupini, ki sta delali istočasno.

Mnogo novosti je v pripravi metalografskih vzorcev, pri čemer je bil poudarek na poliranju z diamantnimi pastami od grobih z zrnatostjo do 15 mikronov do zelo finih z zrnatostjo navzdol do 1 mikrona. Z razvojem novih področij, predvsem pa kvantitativne metalografije postaja priprava vzorcev vedno bolj zahtevna. Na področju kvantitativne mikroskopije je opaziti v zadnjih dveh do treh letih izreden napredek in konkurenčno borbo proizvajalcev specializiranih aparatov. Približno pred osmimi leti je bil izdelan prvi mikroskop za kvantitativno določanje posameznih metalografskih količin.

Več let je bil ta izdelek firme Metals Research edini na tržišču in zato tudi primerno drag. Tak mikroskop je opremljen s televizijsko kamero in tudi z ekranom, obenem pa je cela aparatura povezana z elektronskim računalnikom, ki šteje vključke in jih klasificira po velikosti in obliki, določa velikost zrn in njihovo porazdelitev, vrednoti karbidne faze, pri feritno perlitni strukturi nam lahko podaja medsebojne odnose v odstotkih ploščin itd. V zadnjih letih so se pojavili novi proizvajalci in lahko rečemo, da sta nemška firma Leitz in švicarska firma Wild kvalitetno že prekosili prvi kvantitativni mikroskop. Začela se je torej močna konkurenčna borba, ki bo vplivala na kvaliteto in ceno. Vodilni inštituti že v veliki meri opravljajo raziskave z uporabo kvantitativne metalografije. Rezultati teh raziskav obetajo velik napredek.

Zanimiva so bila tudi predavanja, ki so obravnavala primerjave med optično mikroskopijo, predvsem pa primerjave med elektronsko in raster mikroskopijo. Vedno bolj si utira pot v praktično metalografijo raster elektronski mikroskop, predvsem zato, ker je priprava vzorcev preprostejša od priprave vzorcev za elektronsko mikroskopijo, rezultati pa so bolj ali manj enakovredni. Raster mikroskopija ima torej veliko bodočnost in mnogi me-

opernih predstav, enodnevni izlet na znamenito koleno Donave z ogledom izkopanin palače kralja Matiusa Korvina (Slovencem znan kot kralj Matjaž), stare prestolnice Arpadovičev v Estergomu ter ogledom zaselkov Srbov in Dalmatincev, kjer je tudi arhitektura povsem srbska. Organizator se je tako potrudil seznaniti udeležence kongresa z bogato ter izredno pestro in burno zgodovino Madžarske v srednjem veku, ko je področje ob Donavi bilo prizorišče vojn in bitk zaradi različnih političnih interesov.

Na kongresu sem v referatih dobil mnogo koristnih informacij o problematiki mehanskega preizkušanja materiala z vzorci in preizkušanja določenih konstrukcijskih delov, hkrati pa tudi pregled trenutnega stanja v razlaganju teorije nastanka utru-

jenostnih lomov. Bolj kot predavanja so bile pomembne obrobne diskusije in izmenjava določenih informacij ter navezava kontaktov s strokovnjaki iz drugih držav, ki so na področju preizkušanja daleč pred nami ali pa se ubadajo s podobnimi težavami, kot so pri novih mehanskih preiskavah v naši železarni. V sekciji mehansko preizkušanje materiala je na kongresu sodelovala iz Jugoslavije le še ing. Exlova iz Zavoda za preiskavo materiala v Ljubljani, ki deluje na področju mehanskih preiskav že vrsto let.

Naslednji mednarodni kongres bo čez tri leta zopet v Budimpešti in po tradiciji so organizatorji madžarski strokovnjaki za preiskavo materiala, ki uživajo na tem področju velik ugled v svetu.

Vlado Strahovnik, dipl. inž.

KULTURNA KRONIKA

AKTUALNA VPRAŠANJA SLOVENSKE KULTURE

19. novembra je medobčinski svet ZKS za Koroško priredil na Ravnah razgovor o aktualnih vprašanjih slovenske kulture z Ivom Tavčarjem, predsednikom Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije. Glede na to, da so tiste dni tekle zadnje priprave za referendum v občini, udeležba ni bila posebno številna. To je bilo škoda, saj je tov. Tavčar v sicer nekoliko dolgem, zato pa izčrpnem referatu prikazal razpoloženje v slovenski kulturni javnosti pred sprejemom zakona o kulturnih skupnostih, pojave, ki so to stanje povzročili,

ter približno pot, ki jo naj bi hodila slovenska kultura v prihodnje.

Če je dovoljeno vpletati lastne poglede v povedano, potem je osnovni problem, okrog katerega se vse vrti, velika svoboda mišljenja, nazorov in ideologij na Slovenskem, tako imenovani ideološki pluralizem, ki se pojavlja celo znotraj ZK. To je prav, saj svobode brez svobode mišljenja ni. Slaba stran te svobode pa je, da je zdaj težko doseči enotnost pri odločanju o osnovnih smereh razvoja slovenske kulture, saj si vsaka idejna struja predstavlja ta razvoj po svoje in se zanj tudi vneto poteguje.

Je pa ta demokratizacija povzročila tu-

di mrtvilo v kritiki, ki je imela vlogo »kvalitetnega kontrolorja«, če uporabimo železarjem domači izraz. Če lahko vse umetnostne struje obstajajo druga ob drugi in je naravnost greh, da bi vsebovala umetnost tudi kakršnokoli ideologijo, mora priti do ideološkega nevtralizma, nekakšne mirroljubne koeksistence idej, ko imam jaz svoj prav, sosed pa svojega. Če pa gledava na stvari vsak po svoje, seveda ne moreva sodelovati v kakšni akciji. Tudi kritika se torej omejuje na znanstveno analizo, ne tvega pa vrednostnih opredelitev.

Jasno je, da bi trajnost takega stanja vodila v mrtvilo, v polom aktivizma, jasno pa je tudi, da ZK na to ne more pristati. Zato se zavzema za požlahtnjeni aktivizem, saj človek brez priznavanja nekih trajnih vrednot in brez zmožnosti izrekanja sodb ni človek v polnem pomenu besede.

Kulturna akcija v okviru kulturnih skupnosti naj bi imela naslednje glavne točke:

— Med delavci oziroma ljudmi sploh je treba prebujati potrebe po kulturi, ki naj postane nuja, ne snobizem.

— Treba je prevzemati odgovornost za ustvaritev kulturnih načrtov in kulturne vzgoje. V šolah je treba čimveč mehničnega podatkarstva nadomestiti s kulturno vzgojo.

— Na področju kulture je treba uvesti sistematične znanstvene raziskave,

— V kulturnih ustanovah je potrebna generalna revizija programov in dejavnosti.

Kultura naj ne bo sredstvo politike, prav tako pa ne sme postati sredstvo v rokah kakšne druge — naši sovražne — politike. Za uresničevanje kulturnega programa je treba okrepiti zvezo kulturnih ustanov z družbo ter jo postaviti na temelje ekonomike.

Brez dvoma niso samo duhovite, ampak tudi vse pozornosti vredne besede tistega sociologa, ki opozarja, da pri nas »kulturno tržišče« ni zadosti raziskano, torej tudi ne urejeno. Brez dvoma je res, da kulturo istočasno vrednotimo tržno in družbeno. Toda vse premalo imamo pred očmi dejstvo, kam je že doslej privedlo siljenje proizvajalcev in distributerjev kulture v čisto ekonomiko, če poskušamo rezultate meriti z družbenega vidika. Koliko slabih, a komercialno uspešnih filmov pride na enega dobrega, koliko polkvalitetnih knjig na eno kvalitetno, vemo predobro.

In če optimistično pričakujemo, da bo novi zakon o kulturnih skupnostih prinesel tudi precej več finančnih sredstev, če priznavamo, da bodo lahko koristile tudi oblikovne spremembe (bolj množično odločanje o kulturi), če naposled priznamo, da pravzaprav res le požlahtnjeni aktivizem lahko prevetri precej zatohlo ozračje zadovoljnega pluralizma, ostane pravzaprav le ena šibka točka v načrtih, namreč:

kakšne so vrednote, ki jih bomo programirali aktivistom naše kulture? Kakšno orožje bo dano v roke ljudem, ki se bodo morali iz dneva v dan le z močjo argumentov boriti proti včasih nezdravim, a silno dobro besedno oboroženim strujam?

Doba preproščine je (vsaj upamo tako) nepovratno za nami. Predanost idejam ZK

Črnjakova preša

je premalo za uresničevanje kakršnegakoli uspešnega programa požlahtnjenega aktivizma. Danes je za take vrste aktivizma potrebna izobrazba, temeljita in mnogo-vrstna duhovna prodornost in predvsem — lastno kulturništvo. In ker ne znanja ne izobrazbe ni mogoče dobiti v hitrih tečajih, ne moremo računati na uspeh verjetno ne danes in tudi še ne jutri, ampak v daljšem obdobju. Prav tako verjetno ne bo mogoče ravnati stihijsko, ampak le dobro organizirano. In tako je potem v prihodnosti lahko dosežen uspeh.

RAZSTAVA V ČRNI

Ravenski likovni salon je dober del razstave slikarske kolonije Ravne 70 prenesel v Črno in priredil otvoritev v hotelu Planinka 19. novembra. Obisk ni bil velik, vendar je bilo iz besed ob otvoritvi razbrati, da imajo Črnjani likovno umetnost radi in da so tega ravenskega posluha veseli. Ravenski likovni salon obljublja letno 2 do 3 razstave, črnsko turistično društvo in krajevna skupnost pa pomoč in propagando. Tako se je morda mimo zavesti javnosti zgodil premik v duhu novega gledanja na kulturo, da jo je namreč treba čim bolj decentralizirati in približati ljudem.

Če bodo obljube izpolnjene — in ni pravega razloga, da ne bi bile — se bo črnska kulturna dejavnost obogatila za pomembno panogo. Z urejeno in modernizirano knjižnico (takšna se obeta), pa ne bo pravzaprav imela nič manj kot Ravne ter bo od dejavnosti Črnjanov samih odvisno, ali bodo hoteli krepiti in širiti kulturo v zgornjem koncu doline. Verjetno jo bodo!

n. r.

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 4907 Kako deluje? 1970.
4908 Decarburization 1969.
4909 High temperature Properties of Steels 1967.

- 4910 Dimitrije Dinič, Kolektorske mašine I., II., III. 1970.
3587/1965 Uvajanje prašnatih dezoksidantov III. 1970.
4911 E. Karg, Rechenbuch für Digitalrechner 1970.
4912 B. A. M., Moon, Computer Programming for Science and Engineering 1968.
4913 K. N. Dodd, Computer Programming and Languages 1969.
4914 Andrew D. Booth, Numerical Methods 1966.
4915 Wolfgang Rockstroh, Technologische Betriebsprojektierung 1968.
4916 Taschenbuch für Planung, Konstruktion und Montage von Schaltanlagen 1966.
4917 Energie Direktumwandlung, Direct Energy Conversion 1967.
4918 ASQ — Stichprobentabellen zur Attributprüfung 1968.
4920 W. Garstka, Fachzeichnen für Elektriker 1968.
4921 Math. W. Schulz, Einführung in die statistische Qualitätskontrolle 1966.
4922 H. Burmester, K. Weber, Zählen und Registrieren 1969.
4923 A. Schöne, Prozessrechnersysteme der Verfahrensindustrie 1969.
4924 France Avčín, Človek proti naravi 1969.
4925/3 Milowiz K., Berechnung und Konstruktion von Radialgleitlagern 1967.
4925/34 Helg A., Grundlagen zur Anwendung von Wälzlagern 1960.
4925/40 Kappler K., Richtwerte für die Kalkulation im Maschinenbau 1968.
4925/44 Pohl Artur, Klebverbindungen 1968.
4925/46 Leyer A., Theorie des Gleitlagers bei Vollschmierung 1961.
4925/60 Widmer E., Schleifen und Werkzeugschleifen 1962.
4925/79 Widmer E., Drehen und Gewindeschneiden 1968.
4926 Programmierte Einführung in die PERT — Kostenplanung 1967.
4927 Rafiniranje stali sintetičeskimi šlakami 1970.

Tihožitje

- 4928 J. V. Dataš, B. J. Medovar, Elektrošlakovij pereplav 1970.
4929 Milorad D. Zakić, Obrazovanje u SAD, SSSR i Zapadnoj Evropi 1970.
4930 Šurina Tugomir, Impulsne pojave i sklopovi 1967.
4931 Vjekoslav Srb, Kableska tehnika, priručnik 1970.
4932 V. Kongress für Materialprüfung I., II., III., 1970.

ZA DOBRO VOLJO

Problem

Raziskovalec Afrike je med predavanjem mimogrede pripomnil:

»Pri tem črnskem plemenu nimajo ženske skoraj nič na sebi.«

»Za božjo voljo,« je vzkliknila neka poslušalka, »o čem pa se potem pogovarjajo?«

Skromno

Mož: »Kaj pa si želiš za rojstni dan?«

Žena: »Ugani: obesi se okrog ramen, dela tiktak in po njih se da plesati.«

Mož: »Kakšna čudna reč pa je to?«

Žena: »Krznen plašč, ura in gramofonske plošče.«

Shaw in zvezde

Shaw je šel zvečer v nekem francoskem letovišču na sprehod. Nenadoma ga je ustavil možki, pokazal na nebo in vprašal:

— Ali mi lahko poveste, kako se imenuje tista zvezda?

— Oprostite, je rekel Shaw, jaz sem v tem kraju tuj.

Odrto okno

— No, ste spali pri odprtem oknu, kot sem vam bil predpisal?

— Sem, gospod zdravnik.

— In ste se znebili nahoda?

— Ne, samo moje najboljše obleke, zlate ure in denarnice s sto tisočaki.

Soba za študij

ŠPORTNE VESTI

Najprej moramo iskreno čestitati nogometašem domačega Fužinarja, ki so s stalno formo v jesenskem delu tekmovanja v conski ligi vse tekme odigrali res odlično in se pred zimskim »spanjem« usidrali na prvo mesto tablice z dvema točkama prednosti pred najresnejšimi zasledovalci.

Ali bo NK Fužinar po 25. letih igranja v podzvezni in conski ligi igral končno tudi v slovenski ligi, danes še ne moremo povedati, ker je pred njimi še spomladanski del tekmovanja. Čez zimo bo potrebno torej zelo pridno delati, saj bo od uspešnega starta spomladi največ odvisno. Kazalo bi, da bi čez zimo svoje vrste utrdili in si mogoče poiskali še kakšno okrepitev. S tem pa najbrž ne bo nič. Še več. Niti skupaj — tako kot so bili letošnjo jesen — ne bodo več. Štirje izmed dobrih nogometašev so odšli namreč za delom (ali mogoče tudi za žogo) v inozemstvo in pri NK Fužinarju že sedaj jadikujejo. In to seveda upravičeno. Marsikateremu mlademu fantu, ki jih je in jih še pušča na cedilu, so omogočili, da se je izoblikoval v dobrega nogometaša (za naše pojme seveda), bdeli nad njegovim znanjem, spremljali njegove uspehe v šoli, se potem trudili za zaposlitev itd. Skratka poleg finančnih sredstev so vložili še veliko drugega dela, ki bi naj bilo sedaj poplačano s privržnostjo barvi kluba. Pa nič! Življenje je pač tako, dobrota je redko poplačana. Čudno pa se nam kljub temu zdi, da so pri nogometnem klubu tebi nič — meni nič — takoj dali izpisnice.

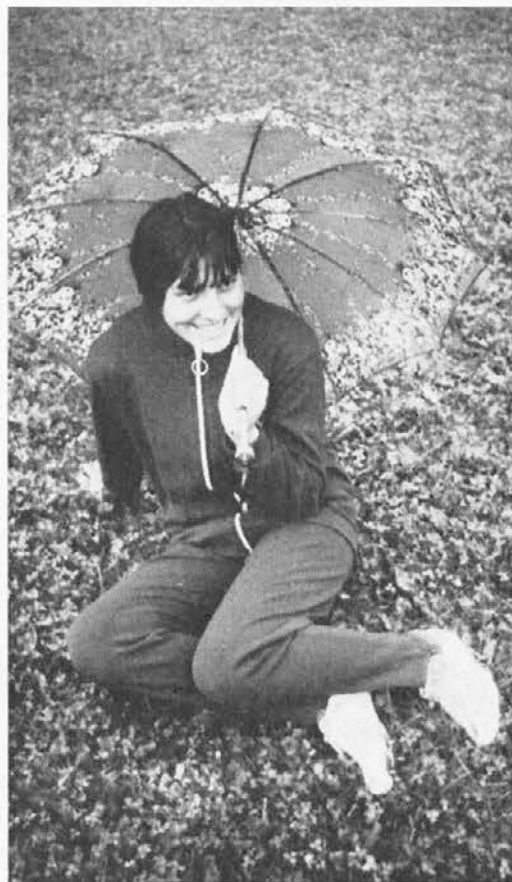
Kar ostanimo še pri nogometu. Že v prejšnji številki našega glasila smo zapisali, da se tekmovanja v počastitev 350-letnice fužinarstva v naši dolini nadaljujejo in da bomo rezultate pravočasno objavili. Prvič v naši zgodovini — zamislite si, prvič! — se je zgodilo, da so se na skupnem turnirju zbrali vsi nogometni klubi v naši dolini, ki so s svojimi članskimi ekipami tekmovali za dva pokala, za prvega, večjega, ki je postal last zmagovalca, in drugega, manjšega, ki je bil namenjen najbolj

miroljubni, pošteni, ali kakor mi to tudi imenujemo, fair ekipi. Organizacija tekmovanja, ki je bila v rokah strokovnega odbora za nogomet pri občinski zvezi, je bila odlična, gledali pa smo tudi prave prestižne dvoboje med našimi nogometaši na starem in novem igrišču na Ravnah. V prvih srečanjih je NK Akumulator iz Mežice premagal NK Korotan iz Prevalj, NK Peca iz Črne pa domači Fužinar. V tekmi za tretje mesto je NK Fužinar minimalno porazil nogometaše s Prevalj, nogometaši Akumulatorja pa so z zelo dobro igro premagali Črnjane in osvojili lep pokal, ki ga je podarila zmagovalcu železarna Ravne, drugi pokal pa so tudi upravičeno dobili nogometaši NK Korotana s Prevalj. Turnir je res uspel. Upamo tudi, da je zblížal nogometaše iz naše doline, za bodoče pa pričakujemo, da bi tako domače tekmovanje v nogometu gledali bolj pogosto in da nam ne bo treba čakati tako dolgo, da bo železarna na Ravnah proslavljala 700-letnico fužinarstva v Mežiški dolini!

Drugo tekmovanje, ki je bilo zadnje dni oktobra organizirano v počastitev 350-letnice fužinarstva v naši dolini, je bilo eno najbolj množičnih tekmovanj, namenjeno pa je bilo naši šolski mladini.

Na občinskem pokalnem prvenstvu v atletiki za osnovne šole na stadionu na Ravnah se je zbralo prek 150 pionirjev in pionirk iz vseh naših osnovnih šol in s posebne osnovne šole so bili prvič zraven. To pa je vredno zabeležiti!

V teku na 60 m pri pionirkah je zmagala Kopmajerjeva s Prevalj pred Bračkovo, Pionir Ravne, in Štručevo, posebna osnovna šola Ravne, pri pionirjih pa je bil na isti progi najboljši Pori (Ravne), drugi je bil Berložnik (Prevalje), tretji pa Oprešnik (Ravne). V skoku v višino je pri pionirkah zmagala Breznikova iz Mežice pred Mlinarjevo z Raven in Holclove iz Črne, pri pionirjih pa Vušnik pred Klančnikom (oba Ravne) in Pungartnikom (Mežica), medtem ko so bili v skoku v daljino naj-

Atletske sezone je konec

boljši Ban z Raven, Merkač s Prevalj in Kraševac iz Mežice, pri pionirkah pa je zmagala Mežnarčeva (Ravne) pred Petrovičev (Mežica) in Novakovo (Prevalje). Polajnerjeva je pred Havnikovo (obe Črna) in Kovačičevo (Ravne) zmagala v teku na 400 m, najhitrejši pionir na isti progi pa je bil Legner (Ravne) pred Šisernikom (Črna) in Petkom (Prevalje). Pri metu krogle je bila najboljša pionirka iz Črne Burjakova pred Mežičanko Arlovo in Ravenčanko Igrčev, pri pionirjih pa Jagodič iz Mežice pred Ruprehtom z Raven in Skralovnikom iz Črne. Še rezultati oz. uvrstitve v štafetnem teku 4×60 m za pionirke in pionirje: ŠSD Mladost Prevalje, ŠSD Pionir Ravne, ŠSD Črna je vrstni red najboljših pri pionirkah, medtem ko je pri pionirjih tak: ŠSD Pionir Ravne, ŠSD Mladost Prevalje, ŠSD Štalekar Mežica.

Lepa pokala, ki jih je podarila železarna Ravne za najboljšo ekipo pionirjev in pionirk, sta ostala na Ravnah, saj je bil končni vrstni red v ekipnem delu tak:

Pionirji:

1. ŠSD Pionir Ravne	82 točk
2. ŠSD Črna	71 točk
3. ŠSD Mladost Prevalje	59 točk
4. ŠSD Štalekar Mežica	54 točk
5. Posebna osnova šola Ravne	19 točk

Pionirke:

1. ŠSD Pionir Ravne	96 točk
2.—3. ŠSD Črna, ŠSD Mladost Prevalje	60 točk
4. ŠSD Štalekar Mežica	52 točk
5. Posebna osnovna šola Ravne	15 točk

Vendar pa moramo priznati, da atletika tudi v tistih šolah (Črna, Mežica), kjer nimajo stadiona, napreduje in da je vodstvo Koroškega atletskega kluba, ki je to tekmovanje tudi organiziralo, lahko zadovoljno z rezultati vseh imenovanih, pred-

Pa je spet vse živo

Foto: J. Sater

vsem tistih iz gornjega konca doline, kar pa ga seveda še bolj obvezuje, da pomaga tudi tam ustvariti prave pogoje za razvoj in vadbo atletike ter da tem mladim, nadarjenim pionirjem in pionirkam omogoči, da čez zimo ne bodo izgubili vseh stikov s to športno panogo.

In še kratka vest iz namiznega tenisa. Na Prevaljah je bilo v začetku novembra sindikalno občinsko prvenstvo v namiznem tenisu, ki ga je organiziral strokovni odbor za rekreacijo pri ObZTK, izvedel pa sindikalni odbor TRO Prevalje. Pri moških je nastopilo 9 ekip, zmagala pa je I. ekipa železarn Ravne, pri posameznikih nad 35 let je zmagal Šater, pri mlajših pa Rožič, oba železarna Ravne.

-ate-

VISOKO PRIZNANJE NAŠEMU ŠPORTU

Dne 26. novembra 1970 je bila občinski zvezi za telesno kulturo Ravne na Koroskem kot prvi v Sloveniji podeljena Bloudkova plaketa.

Občinski nagradi in državnemu odlikovanju, ki ju je prejel letos njen predsednik tov. Šater, se je pridružilo še republiko — več kot zaslužno.

ObZTK naše iskrene čestitke z željo, da bi enako uspešno delala še naprej.

Uredništvo

MARTIN MLINAR

Dragi sodelavec Martin!

Spet me je doletelo žalostno poslanstvo, naj povem našemu dolgoletnemu sodelavcu poslednje besede.

Dragi Tini, tako smo te namreč vsi klicali, ne morem verjeti, da si se tako na hitro ločil od nas za zmeraj. Ravno na dan mrtvih si si zaželel, da se pridružiš tistim, katerim smo se nemo priklonili v spomin, jim prižgali sveče ter okrasili njihove grobove s skromnim jesenskim cvetjem.

Pred tremi dnevi smo bili še skupaj na šihlu, nobene spremembe nismo opazili na tebi. Kot vsak dan, tako si tudi poslednji dan delal marljivo, pa tudi ko smo se razšli, smo se z besedo »srečno«. A zdaj, ko se bomo razšli, se bomo mnogo težje poslovili od tebe, ko nam ne boš več odgovoril, ampak ti homo samo mi zaželeli, naj ti bo lahka domača zemlja.

Smo že v pozni jeseni. Slana nam je že pomorila vse cvetje, bliža se dolga, mrzla zima. Vse to vpliva na človeško življenje, ustvarja nekak tesnoben občutek, dela človeka nervoznega in brezvoljnega. Mogoče je vse to vplivalo nate, da se nisi premagal, da si rajši brez slovesa šel od nas.

Tvoja življenjska pot ni bila lahka. Vidim te, ko pripoveduješ, kako si moral, še čisto majhen deček, iti služiti h kmetom, kako si moral letati za živino po tolstovrških bregih bos po jutranji rosi. Ko si bil pa kos plugu in kosi, si garal od zore do mraka. V drugi svetovni vojni so te Nemci hoteli mobilizirati. Nekaj časa si se skrival pred njimi, končno si odšel v partizane. To dokazuje, da si bil dober rodoljub in da si tudi prispeval svoj delež za osvoboditev dežele, zato si bil tudi član ZB.

Po končani vojni si se takoj zaposlil v železarni Ravne, kjer si videl lepše življenje. Po naravi miren in skromen, si se v kolektivu vsakemu priljubil. S svojo pridnostjo in vestnostjo si tudi druge spodbujal k bolj vestnemu delu. Po srcu si bil dober prijatelj, vsako malenkost si delil z nami, v družbi si bil vedno nasmejan in dobre

volje. Ravno zaradi teh tvojih dobrih lastnosti je občutek, da te ni več med nami, boleč. Pritoževal se nisi nikoli. Kljub temu da nisi bil trdnega zdravja, si premagoval vse napore, doma kot družinski oče in v železarni kot predelavec žarilnice.

Na svojem delovnem mestu si bil tako prizadeven, da se je šihl zate začel ob 5. uri zjutraj, zato si imel vsak dan 9 ur dolg šihl. Toda zaradi svoje skromnosti se s tem nisi bahal, pa tudi nič nisi zahteval za to. V imenu vseh sodelavcev se ti zahvaljujem za tvoj trud in prizadevanje, ker tudi tvoj delež je vgrajen v našo lepo železarno in še lepši kraj. Tudi ti si pripomogel, da smo letos lahko lepo obhajali 350-letnico železarstva v skoraj parku podobni železarni. Upamo, da bodo sadove tvojega truda uživali tvoji otroci in te obdržali v lepem spominu.

Naj ti bo lahka domača zemlja, počivaj v miru!

Vsi sodelavci pa v imenu sindikata železarn Ravne izrekamo ženi, otrokom in sorodnikom naše iskreno sožalje!

Peter Jamer

Črni drevored

OBRATNE NEZGODE V NOVEMBRU 1970

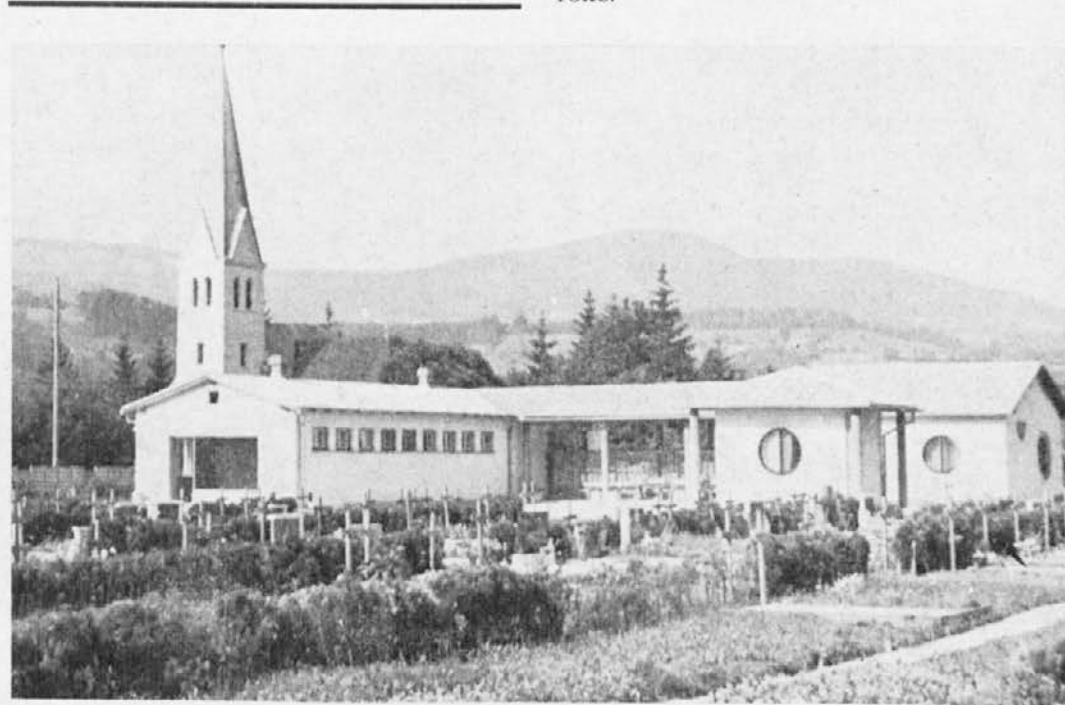
Anton Petek, špedicija — pri nakladanju jeklene litine s pomočjo električnega mostnega žerjava na kamion ga je košara stisnila ob stranico kamiona in mu poškodovala prstanec in mezinec desne roke.

Dragica Tratnik, livarna — pri prehodu iz jedrarne v livarno je dobila palec desne roke med vrata.

Stanko Kotnik, topilnica I. — pri zape-njanju zaboja za prevoz ingotov mu je žerjavna veriga stisnila sredinec leve roke.

Simon Rogina, topilnica II. — pri odpe-njanju zaboja na kamionu je izgubil ravnotežje in padel s kamiona ter si poškodoval rebra.

Marjan Gmajner, valjarna — pri adju-stiranju jeklenih palic se je na ostrem robu palice urezal skozi rokavico v dlan leve roke.

Praznična Barbara

Med planinskim cvetjem

KV, Koležnik Milan — NK, Meh Drago — SS, Stopinšek Danica — NSS, Goličnik Anton — PK, Jazbec Mihael — NK, Breznik Anica — SS, Solar Ivana — SS, Rus Friderik — SS, Vorih Marija — NS, Pušnik Vladimir — PK.

ODŠLI SO IZ PODJETJA

Robnik Viktor — VSS, Šuler Ernest — PK, Gorenšek Maks — KV, Derflinger Milan — NK, Širnik Oto — NK, Slemenik inž. Srečko — VS, Belič Peter — NK, Sveček Stanislav — KV, Sovič Mirko — PK, Mlinar Martin — KV, Širnik Herman — NK, Grobelnik Miroslav — KV, Oman Miroslav — SS, Zih Adolf — PK, Banko Franc — KV, Bricman Jože — KV, Prapertnik Mirko — KV, Ošlak Miroslav — KV, Finžgar Rudolf — NK, Medvoz Jože — NK, Slapnik Alojz — NK, Kotar Ludvik — NK, Verdel Mirko — NK, Rogina Peter — NK, Mlatej Smiljan — NK, Kaučič Franc — SS.

ZA RAZVEDRILO

Reklama

Tovarnarja mila Morris in Fraipont sta bila huda konkurenta. Nekega dne je tvrdka Fraipont po vsem New Yorku nalepila velikanske plakate:

»Kupujte Fraipontovo milo« in vodja reklamnega oddelka si je zadovoljno mel roke.

Naša upokojenca

Ernest Šuler, roj. 28. decembra 1916, v železarni od 11. novembra 1941 dalje, nazadnje v topilnici I. kot zidar ponovc. Star. upokojen 1. novembra 1970

Maks Gorenšek, roj. 21. septembra 1912, v železarni od 1. oktobra 1945 dalje v kovačnici kot delovodja lahke kovačnice. Inval. upokojen 1. novembra 1970

Bojan Podobnik, mehanska obdelovalnica — pri snemanju krožnih nožev s trna se je urezal nad dlanjo desne roke.

Franjo Vukovič, topilnica II. — pri izlivu žilindre mu je padel delček vročega jekla za zaščitne gamaše, pri čemer je dobil opekline po desni nogi.

Radovan Savič, TKR — pri kontroliranju jeklenih palic se mu je ena skotalila s stolice in mu poškodovala mezinec desne roke.

Jože Žvikart, kovačnica — pri odlaganju odkovkov v košaro se je eden skotalil skozi odprtino in mu padel na nart desne noge.

Ivan Posprnjak, livarna — ko je postavil ulitek forme z žerjavom na mestu izpraznjevanja, je odpel jekleno vrv, pri čemer mu je padla livna plošča na desno ramo.

Edvard Tomšič, kovačnica — pri odlaganju jeklene plošče mu je stisnilo središče leve roke.

NOVEMBRA SO NASTOPILI
DELOVNO RAZMERJE

Sušec Jože — PK, Kobovec Jakob — NK, Mezner Irena — NSS, Hudrap Danica — SS, Zatega Muharem — PK, Ledinek Marija — NK, Cehner Marija — NK, Konečnik Mira — NK, Vajs Elizabeta — NK, Šuler Alojzija — NK, Kamnik Marjana — NK, Hudin Elizabeta — NK, Krpan Miroslava — NK, Grm Valentin — NK, Čivnik Anton — NK, Breznik Marjan — NK, Starc Karel — NK, Bradač Jože — NK, Erič Budimko — NK, Špan Franc — KV, Jurač Peter — KV, Jehart Ladislav — NK, Korpič Jože — NK, Hodnik Rudolf — NK, Čuješ Rudolf — NK, Podojsteršek Jožef — NK, Filip Hinko — NK, Jamnikar Franc — NK, Pečnik Srečko — NK, Čerenak Franc — NK, Majdič Karel — KV, Kričej Franc IV. — NK, Zec Zdenko — NK, Kac Ivan — KV, Majcen Marjan —

Dolina Tople
je polna lepote
Foto: R. Vončina

Drugo jutro pa je divjal, kajti čez noč se je pod vsakim od teh plakatov pojavil majhen plakat, na katerem je pisalo:

»Če je Morrisovo milo slučajno razprodano.«